

**VILJELIJÖIDEN SÄHKÖISEN TUKIHAUN EDISTÄMINEN LIEDON
YHTEISTOIMINTA-ALUEELLA**

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö
Mustiala, maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma

Kevät, 2017

Jarmo Peltola

Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma
Maatilatalous
Mustiala

Tekijä	Jarmo Peltola	Vuosi 2017
Työn nimi	Viljelijöiden sähköisen tukihaun edistäminen Liedon yhteistoiminta-alueella	
Työn ohjaaja	Eero Jaakkola	

TIIVISTELMÄ

Maataloustukijärjestelmä uudistui vuoden 2015 alusta. Sähköinen tukisovellus Vipu-palvelu pyrittiin rakentamaan niin kattavaksi, että mahdollisimman moni viljelijä jättäisi tukihakemuksensa sähköisessä muodossa.

Vuonna 2015 työn toimeksiantajan, Liedon kunnan, hallinnoimalla yhteistoiminta-alueella sähköisten hakemusten osuus 83 % oli huomattavasti alle maan keskiarvon. Tästä johtuen Liedon maaseututoimessa päätettiin tehdä kysely paperisen tukihakemuksen jättäneille tiloille.

Kysely lähetettiin 240 maatilalle maaliskuussa 2016. Vastauksia palautui kaikkiaan 136 kpl (56,66 %). Vastausten perusteella vain puolella on edellytyksiä sähköisen tukihakemuksen tekemiseen, tilojen viljelypinta-ala on vähäinen, viljelijät ovat iäkkäitä ja yritystoiminta-ajan odote lyhyt. Myös paperinen hakemus koettiin vaivattomaksi tehdä itse.

Kyselyn perusteella järjestettiin sähköisen tukisovelluksen koulutus. Koulutus koostui luennoista, käytännön esimerkeistä ja harjoittelusta tietokoneilla. Kokonaisuutena toteutettu kaksiosainen koulutus toimi hyvin ja siitä laadittiin yksinkertainen toimintamalliohje Liedon yhteistoiminta-alueen käyttöön.

Vuonna 2016 Liedon yhteistoiminta-alueella sähköisten hakemusten osuudeksi tavoiteltu 90 % lähes toteutui, 45 tilaa lopetti toimintansa ja 50 tilaa siirtyi paperihakemuksista sähköisen tukihaun piiriin.

Avainsanat maatalouspolitiikka, ohjelmakausi 2014-2020, pinta-alaperusteiset tuet

Sivut 42 sivua, joista liitteitä 26 sivua

Degree Programme in Agricultural and Rural Industries
Agriculture Option
Mustiala

Author	Jarmo Peltola	Year 2017
Subject	Promoting online subsidy application of farmers in Lieto co-operation area	
Supervisors	Eero Jaakkola	

ABSTRACT

In the beginning of 2015, there was a reform of the agricultural subsidy system. The goal of the Vipu service, an online subsidy application, was to be so comprehensive that as many farmers as possible would submit their subsidy applications online.

In 2015, in the co-operation area administered by the municipality of Lieto, which assigned this thesis, the share of online applications, 83 %, was considerably below the national average. This is why Lieto's rural services decided to launch a survey among the farms which had submitted a subsidy application in paper form.

A questionnaire was sent to 240 farms in March 2016. A total of 136 replies were received (56,66%). Based on the replies, only half of the respondents had the prerequisites for submitting an online application, the farmed area of the farms was marginal, the farmers were aged and the expected lifespan of the business was short. Also, they felt that the paper application was easy to submit personally.

Based on the survey, training on the online subsidy application was organised. The training consisted of lectures, practical examples and practice on a computer. The comprehensive training in two parts functioned well, and simple operating instructions were made for the use of the Lieto co-operation area.

In Lieto, the goal, 90% of applications online, was nearly reached in the application round of 2016, 45 farms ended their business and 50 farms started submitting online applications.

Keywords agricultural policy, programming period 2014-2020, area-based support

Pages 42 pages including appendices 26 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	SÄHKÖISEN TUKIHAKEMUSKÄYTÄNNÖN TAUSTA	2
3	SÄHKÖISEN TUKIHAUN EDISTÄMISEN TAVOITE JA TARKOITUS.....	3
4	TYÖN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS	4
4.1	Kysely maataloille.....	5
4.2	Koulutus ja avustaminen sähköisen tukijärjestelmän käytössä.....	9
4.3	Tilanne vuoden 2016 päätukihaun päättymisen jälkeen.....	12
5	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	13
	LÄHTEET	16

Liitteet

Liite 1	Kyselylomake
Liite 2	Yhteenvedo kyselyn vastauksista
Liite 3	Kutsu Vipu-palvelun koulutukseen
Liite 4	Päätukihakijat 2015 ja 2016 sekä hakijamäärien kasvu
Liite 5	Paperisen hakemuksen tilat 2016 päätukihaun jälkeen
Liite 6	Koulutuksen toimintamalliohje

1 JOHDANTO

Suomessa EU:n maataloustukijärjestelmien käyttöönotosta ja toimivuudesta vastaa Maa- ja metsätalousministeriön alaisuudessa toimiva Maa-seutuvirasto Mavi. Maa- ja puutarhataloutta koskeva viimeisin uudistus maataloustukijärjestelmissä astui voimaan vuoden 2015 alusta. Uudistuksessa rakennettiin tavoitteellisesti sähköinen tukisovellus niin kattavaksi, että mahdollisimman moni viljelijä jättäisi tukihakemuksensa sähköisessä muodossa. Ajatuksena on, ”että sähköinen asiointi olisi osa viljelijän arkea, helpottaen monissa työvaiheissa ja antaen arvokasta informaatiota tukijärjestelmän eri vaiheissa” (Mavi tiedotteet 2015).

Järjestelmä toteutettiin siten, että sähköinen toiminta auttaa hallinnon tehtäviä monin tavoin muun muassa poistaen käsin tehtäviä tallennuksia ja tallennusten tarkistuksia. Se vähentää myös merkittävästi mittavien postitusten tarvetta, kun tiedottaminen voidaan tehdä sähköisesti Mavin internet-sivustolle kaikkien luettavaksi.

Lisäksi sähköinen tukihakusovellus, Vipu-palvelu, tallentaa ja arkistoi viljelijän hakutiedot automaattisesti sähköiseen arkistoon sekä tuottaa viljelijän omien tukiasioiden ajantasaista tilannetietoa tilan sivuille.

Vuoden 2015 tukihaussa Liedon yhteistoiminta-alueella 17,35 % tiloista jätti paperisen tukihakemuksen. Tästä johtuen Liedon maaseututoimessa alettiin pohtia alkuvuodesta 2016, miten viljelijöitä voitaisiin vielä auttaa sähköiseen tukihakemukseen siirtymisessä. Pohdinnan tuloksena päätettiin selvittää asiaa kohdistamalla kysely vuonna 2015 paperisen tukihakemuksen jättäneille tiloille ja käynnistää mahdolliset jatkotoimet kyselyn vastausten perusteella.

2 SÄHKÖISEN TUKIHAKEMUSKÄYTÄNNÖN TAUSTA

Mavi otti käyttöön 2009 sähköisen tukihakemuskäytännön vanhassa tukisovelluksessa. Tuossa sovelluksessa käytännössä voitiin todeta sähköisen järjestelmän mahdollisuudet, hallinnon valmiudet ja viljelijän valmiudet. Kuuden vuoden ajan maaseutuhallinnossa on tietopääomaa hankittu sähköisestä sovelluksesta ja viljelijöiden vastaantulosta ennen vuoden 2015 suurta muutosta.

Käynnissä olevalle ohjelmakaudelle 2014-2020 tehtiin vuoden 2015 viljelijätukien rakenteisiin, ehtoihin, haku- ja ilmoitusaikatauluihin merkittäviä, isoja muutoksia. Samalla otettiin käyttöön myös täysin uudenlainen sähköinen Vipu-palvelun tukihakusovellus.

Kun ohjelmakaudelle tuli rakenteeltaan uudenlaisia tukia, niin uuden Vipu-palvelun käytössä ei voi välttyä siltä, että käyttäjän täytyy ymmärtää myös tukiehtojen merkitystä laajemmin kuin oma viljelytoiminta edellyttäisi. Siten sovelluksen sujuva käyttö edellyttää myös eri tukimuotojen runsasta opiskelua.

Paperihakemuksella pinta-alamatukien hakuprosessi pysyi lähes muuttumattomana. Toki tukien sisältö muuttui, mutta itse hakulomakkeiden sisältö, muoto ja määrä sekä hakuprosessi säilyivät lähes ennallaan. Oikeastaan vain tukihaun ajankohta muuttui vuonna 2016, kun takaraja siirrettiin huhti-toukokuun vaihteesta kesäkuun puoleen väliin.

Muutoksen yhteydessä palattiin vuosia taaksepäin yhdessä hakemuksen tekemisen työläässä asiassa, nimittäin kasvulohkojen piirtämisessä kartalle todellista vastaavan pinta-alan tarkkuudella. Paperisella hakemuksella se tarkoittaa myös paperikarttoja tarkoin piirroksin. Piirtämisen voi toki välttää viljelemällä vain yhtä kasvia koko peruslohkon alalla, jolloin karttoja ei tarvita. Uuteen sähköiseen sovellukseen rakennettiin oma kartta-ohjelma, jolla voi kasvulohkojen pinta-alat mitata, piirtää ja tallentaa tukihakemukseen.

Vuoden 2015 keväällä viljelijätukien päätukihaun takarajaa siirrettiin myöhemmäksi huhti-toukokuun vaihteesta toukokuun puoleen väliin 12.5. saakka, pitkälti sen vuoksi, että viljelijöille jäi kohtuullisesti aikaa tehdä ja jättää päätukihakemus, kun päätukihakemuksen jättäminen sähköisesti onnistui vasta 15.4 alkaen. (Mavi tiedote 24.3.2015 ja 14.4.2015.) Vuoden 2016 päätukihaun aikatauluista Mavi tiedotti maaliskuun lopulla. Päätukihaku siirrettiin jo reilusti myöhäisemmäksi. Haku avattiin 9.5 ja se päättyi 15.6. Aikataulut ovat EU:n säädösten mukaisia. Suomen käyttämä viimeinen pinta-alamatukien jättöpäivämäärä 15.6. on myös EU:n säädösten asettama viimeinen hakemuksen takaraja. (Mavi tiedote 29.3.2016.)

Uusi Vipu-palvelun tukisovellus on iso ohjelmakokonaisuus. Sen käyttöönotossa 2015 esiintyi kohtalaisen paljon sovellusongelmia, jotka näkyivät käyttäjille erilaisina häiriöinä, kuten häiriönä karttasovelluksessa tai kiusaten hakemusten tallennusta tai lähettämistä. Aika-ajoin edelleen esiintyvät sovellusongelmat ovat aiheuttaneet tyypillisesti annettuihin hakujen avaamis- tai tallennuspäivämääriin viiveitä. Myös 2016 sähköisessä päätukihauksessa esiintyi sovellusongelmia päätukihauksen 9.5. avaamista seuranneiden päivien aikana, estäen muun muassa tukihakemuksen lähettämisen. Päätukihauksen sähköisen tukihakemuksen pystyi lähettämään 26.5. alkaen.

Mavin käyttäjätilastojen mukaan (2016) sähköinen asiointi viljelijätukiasi-oissa on lisääntynyt vuosittain. Vuonna 2014 sähköisesti jätettiin 60 % hakemuksista ja vuonna 2015 jo 86 %.

Liedon yhteistoiminta-alueella vuonna 2015 sähköisen hakemuksen päätukihauksessa jätti 82,65 % tiloista. Sähköisten osuus Liedon alueella oli siis selkeästi alempi kuin valtakunnassa keskimäärin. Maaseututoimeen kertyneen muistipääoman ja mielikuvien mukaan paperisten tilojen joukossa on runsaasti pieniä tiloja ja iäkkäitä viljelijöitä, joiden atk-aidot eivät ole välttämättä kovin korkeita. Mielikuvista huolimatta, päätettiin selvittää millainen motivaation taso ja osaaminen paperisen tukihakemuksen jättäneiltä tiloilta todellisuudessa löytyy.

3 SÄHKÖISEN TUKIHAUN EDISTÄMISEN TAVOITE JA TARKOITUS

Työssä keskitytään viljelijöistä muodostetun ryhmän sähköisen tukihauksen edistämiseen EU:n maataloustukijärjestelmissä. Tukia haetaan Vipusovelluksella.

Aihealueeseen liittyviin EU:n maataloustukijärjestelmiin kuuluu vuoden 2015 alusta voimaan astuneet perustuki ja viherryttämistuki (uudistettu CAP), epäsuotuisten maatalousalueiden luonnonhaittakorvaus LHK (uudistettu LFA) sekä uudistettu ympäristökorvaus.

Sähköisellä päätukihauksen tukihakemuksella voi hakea perus- ja viherryttämistukea, EU:n nuoren viljelijän tukea, peltokasvipalkkiota, sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotettua tukea, sokerijuurikkaan kansallista tukea, luonnonhaittakorvausta, luonnonhaittakorvauksen kotieläinkorvotusta, ympäristökorvauksen ympäristösitoumusta, ympäristökorvausten ympäristösitoumusten ja ympäristösopimusten ja/tai maatalouden ympäristötuen erityistukisopimusten maksua sekä c alueen pohjoista hehtaaritukea, nuorten viljelijöiden tukea ja yleistä hehtaaritukea. (Mavi ha-kuopas.)

Ryhmä muodostettiin vuonna 2015 paperisen tukihakemuksen jättäneistä maataloista Liedon yhteistoiminta-alueella. Tarkoituksena on selvittää niitä perimmäisiä kysymyksiä, miksi nämä tilat jättivät tukihakemuksen paperisena. Tarkoitus on myös rakentaa Liedon maaseututoimessa neuvonnallinen toimintamalli, jota voisi myös jatkossa soveltaa. Toiminnan tarkoitus on kasvattaa ryhmän motivaatiota ja halukkuutta ottaa jatkossa käyttöönsä tukihakemussovellus Vipu-palvelu.

4 TYÖN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

Helmikuussa 2016 avasin keskustelun Liedon maaseututoimessa siitä, että löytyisikö jotakin maaseututoimen hallinnonalaan sopivaa ajankohtaista tai muutoin tarvittavaa selvitystyötä. Kerroin, että olin halukas opinnäytetyönäni tällaista tekemään. Pian keskustelun avaamisen jälkeen maaseututoimen johtaja palasikin asiaan, tuoden esille sen, että sähköisen tukihaun edistäminen viljelijöiden keskuudessa olisi erittäin ajankohtaista ja myös tärkeää hallinnon työtä. Koulutusta ei oltu koskaan aiemmin pidetty 2015 uudistuneella sähköisellä tukihakusovelluksella. Koulutusosio tulisi olemaan ensimmäinen kerta myös valitun kaltaiselle ryhmälle.

Niinpä hyvin nopeasti kävimme yhdessä läpi sen mihin kohderyhmään keskityn ja miten työssä etenisin. Samalla selvisi myös, että tulen tekemään toiminnallisen opinnäytetyön.

Opinnäytetyöoppaan (Hamk 1.1.2017) mukaan toiminnallinen opinnäytetyö mahdollistaa opiskelijalle syventymisen ja keskittymisen jonkin käytännön ongelman ratkaisuun. Se nousee työelämän tarpeista ja kehittää käytännön toimintaa (esim. ohjeistaa, järkeistää tai tehostaa). Se voi olla kohderyhmän mukaan esimerkiksi kirja, opas, sähköinen aineisto, näyttely, tapahtuma, kehittämissuunnitelma tai jokin muu konkreettinen tuote/tuotos tai projektin toteutusprosessi.

Toiminnallinen opinnäytetyö on kaksiosainen sisältäen 1) toiminnallisen osuuden ja 2) dokumentoinnin. Sen tulokset perustuvat aina ammattialan tietopohjalle ja se painottaa tutkivaa ja kehittävää työtettä, joka on opinnäytetyöprosessissa tehtyjen valintojen ja ratkaisujen perusta.

Maaliskuussa 2016 tein kyselykirjeen ja hyväksyin sen maaseututoimen johtajalla. Kysely postitettiin myös maaliskuun aikana. Erilaisia yhteydenottoja tuli maaseututoimeen kyselyn perusteella puhelimitse, tekstiviestein ja sähköpostilla.

Työn suunnittelussa sekä työn toteutuksessa postituksissa, vastausten vastaanotossa sekä tilaisuuksiin ilmoittautumisten vastaanotossa tein yhteistyötä Liedon maaseutupalvelun kanssa.

Koulutustilaisuudet suunnittelin ja toteutin yksin. Koulutustilaisuuksissa käytin Liedon kunnantalossa sijaitsevaa isoa auditoriota sekä kunnantaloon naapurissa sijaitsevaa Liedon kansalaisopiston atk-luokkahuonetta. Koulutustiloista sopiminen ja aikataulujen varaaminen sujui ongelmitta. Koulutustilaisuuksien osallistumiseen liittyvä viestintä kurssilaisten kanssa sujui parhaiten tekstiviestein.

Alkujaan koulutuksessa oli ajatus käydä jo ensimmäisessä auditorioesityksessä tukien sähköinen hakuprosessi esimerkein läpi. Mavi ei kuitenkaan saanut huhtikuun puolelle tukihakua auki, joten koulutuksen jouduin suunnittelemaan uudestaan sähköisen tukisovelluksen asettamien reunaehtojen mukaiseksi. Koulutustilaisuuksia pidin kaikkiaan neljä, yhden huhtikuussa ja kolme toukokuun aikana.

Liedon kunnassa maaseututoimi on osa Maaseutuviraston alaista maaseutuhallintoa. Vuoden 2013 alussa Suomessa jatkoi kunnan maaseutuhallinnon toimintaa useamman kunnan muodostamat (YTA) yhteistoiminta-alueet. YTA-alueet vahvistettiin alueen kuntien sekä Mavin välisin sopimuksin. Varsinais-Suomen alueella Liedon (YTA) yhteistoiminta-alueeseen tuolloin liitettiin nykyiset 11 kuntaa. Kunnat ovat Aura, Koski Tl, Lieto, Marttila, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Raisio, Rusko ja Turku. Vuonna 2015 Liedon YTA-alueella päätukihakemuksen jätti 1389 maatilaa. Näistä 1146 jätti hakemuksen sähköisenä ja 243 paperisena.

Liitteessä 4 taulukoissa 1 ja 2 on esitetty Liedon yhteistoiminta-alueella kunnittain tukea hakeneiden maatalojen kokonaismäärä ja sähköisen hakemuksen sekä paperisen hakemuksen jättäneiden tilojen määrät vuosina 2015 ja 2016.

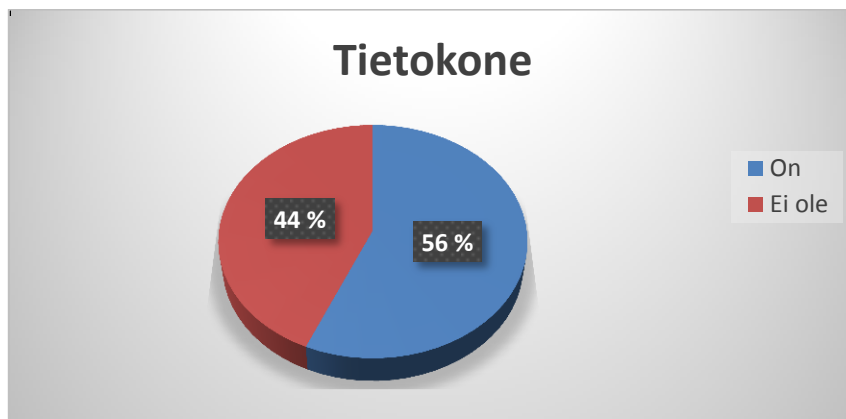
4.1 Kysely maataloille

Kysely (Liite 1) laadittiin ja postitettiin 240 tilalle maaliskuussa 2016. Tilat, joille kysely lähetettiin, olivat vuonna 2015 jättäneet paperisen tukihakemuksen. Kyselyyn liitettiin valmiiksi maksettu merkinnöin varustettu vastauskuori ja pyydettiin palauttamaan 8.4.2016 mennessä Liedon maaseututoimelle.

Vastauksia palautui kaikkiaan 136 kpl (56,66%). Kyselyyn saapuneiden vastausten yhteenveto on liitteellä 2. Jokainen vastaaja ei vastannut aivan kaikkiin kysymyksiin, joten vastauksien sisällä oli jonkin verran hajontaa kattavuudessa. Suhteellisesti saatiin kuitenkin riittävä kuva sähköisen tukihaun esteiden muodostumisesta.

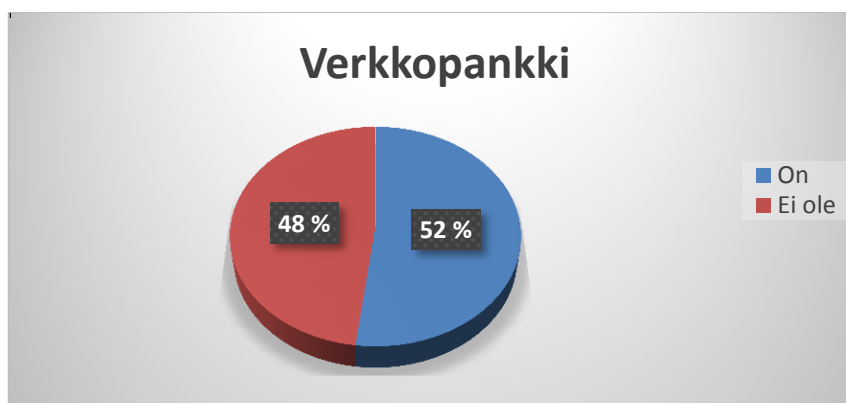
Yhteenvetona vastauksista (Liite 2) voidaan todeta että:

Noin puolella vastanneista olisi edellytykset hoitaa itse tukihakemuksensa sähköisesti.

Kuva 1. Onko sinulla kotitietokone?

Kotitietokone on 77 viljelijällä (56,5%).

Kuva 2. Onko sinulla verkkopankkiyhteydet?

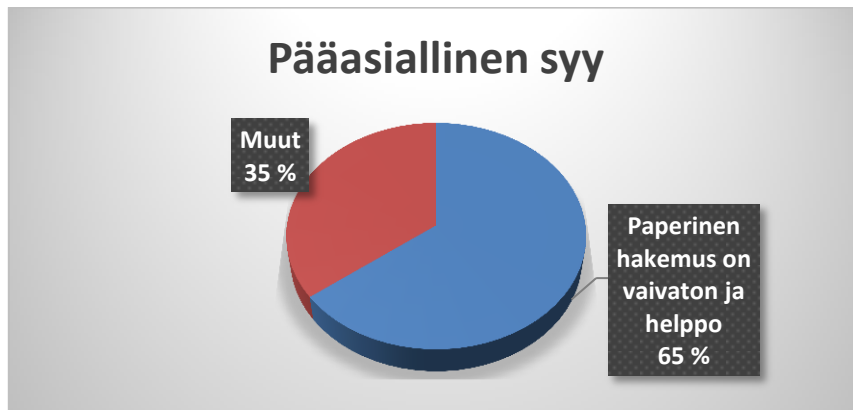
Verkkopankkiyhteydet on 71 viljelijällä (52%).

Kuva 3. Osaatko mielestäsi käyttää tietokonetta kohtalaisesti?

Vastaajista 65 viljelijää on sitä mieltä, että osaavat kohtalaisesti käyttää tietokoneita (48 %).

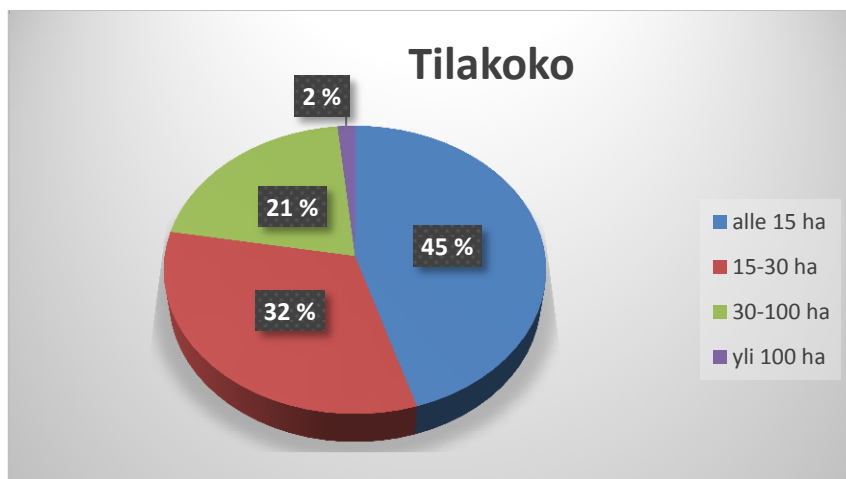
Kolmasosalla vastanneista (46 viljelijää) on joku läheinen, joka osaa käyttää tietokonetta ja jonka kanssa hän voisi sähköisen hakemuksen täyttää.

Kuva 4. Mikä on pääasiallinen syy siihen, että et ole palauttanut tukihakemusta sähköisesti?

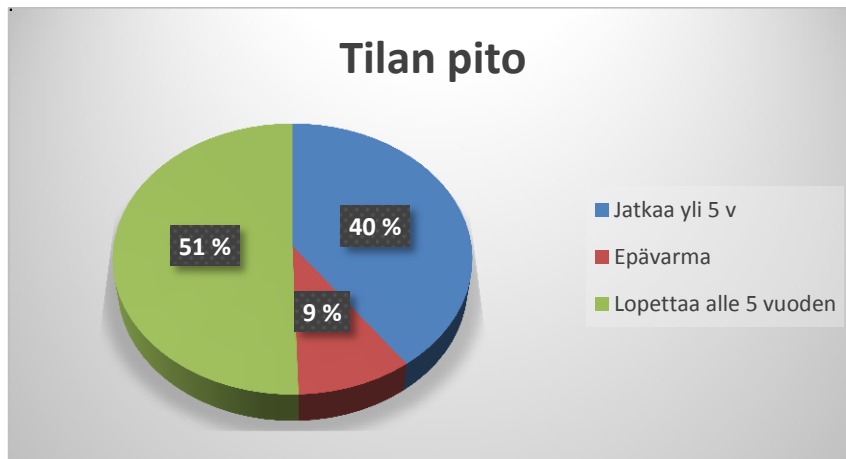
Lähes kahdella kolmasosalla vastanneista (88 viljelijää) merkittävin pääasiallinen syy siihen, miksi hän ei ole palauttanut tukihakemusta sähköisesti on se, että paperihakemus on vaivaton ja helppo täyttää (kuva 4). Näistä puolella (43 viljelijää) olisi edellytykset hoitaa itse tukihakemukset myös sähköisesti.

Tässä kysymyskohdassa moni vastasi useamman pääasiallisen syyn johtaneen paperisen hakemuksen tekemiseen. Muina pääasiallisina syinä oli ilmoitettu mm. – minulla ei ole laitteita (38 viljelijää), - en osaa käyttää tietokonetta (32 viljelijää), - en halua käyttää tietokonetta (20 viljelijää), - en luota sähköiseen tukijärjestelmään (14 viljelijää), - muut syyt (13 viljelijää).

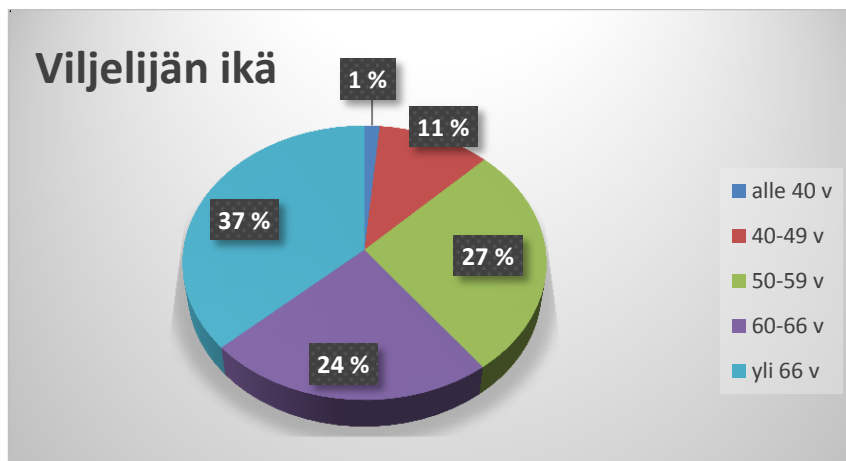
Kuva 5. Minkä kokoista tilaa viljelet?

Tilansa kokoon antoi vastauksen 126 viljelijää. Näistä oli lähes neljä viidesosaa (98 viljelijää) alle 30 ha:n pinta-alaa viljeleviä tiloja ja näistäkin suurin osa (57 viljelijää) alle 15 ha:n tiloja. (Kuva 5)

Kuva 6. Miten pitkään aiot toimia viljelijänä?

Puolet vastanneista (50,5%) aikoo lopettaa 5 vuoden sisällä maatalouden harjoittamisen. Epävarmoja aikeistaan harjoittaa maataloutta tai vastamattomia oli 9,5%. Yli viiden vuoden aikoo maataloutta harjoittaa 40 % vastanneista. (Kuva 6)

Kuva 7. Minkä ikäinen olet?

Valtaosa vastaajista, 82 viljelijää (60,5 %) oli yli 60-vuotiaita, joista yli 66-vuotiaita 50 viljelijää (37%). Alle 60-vuotiaita oli 54 viljelijää (39,5%). (Kuva 7)

Valtaosa vastaajista (62%) täyttää yksin itse tukihakemuksensa. Puolison, muiden osakkaiden tai nuorten lapsien kanssa yhdessä tukihakemuksen täyttää 21 % vastaajista. Asiantuntijaa käyttää 12 % vastaajista.

Vastaajista 42 % (57 viljelijää) olisi halukas tekemään tukihakemuksensa sähköisesti, jos osaamista olisi.

Vastaajista 31 % (42 viljelijää) oli halukas osallistumaan Vipu-palvelun koulutukseen.

4.2 Koulutus ja avustaminen sähköisen tukijärjestelmän käytössä

Vipu-palvelun koulutukseen myönteisesti vastanneille 42 viljelijälle lähitimme kutsun saapua koulutukseen 24.4.2016 Liedon kunnantalon auditorioon (Liite 3).

Mavi tiedotti maaliskuussa tukien hakuajankohdan aikatauluista. Lohko-muutoksia oli mahdollista tehdä huhtikuusta lähtien ja päätukihaku avattiin 9.5. (Mavi 29.3.2016.)

Tukisovelluksen ongelmien vuoksi päätukihaun tukihakemukset pystyttiin sähköisesti lähettämään vasta 26.5 alkaen (Mavi hakuopas 2016). Vipupalvelussa pystyttiin siksi tekemään huhtikuussa vain peruslohkojen muutostointia, kuten lohkojen yhdistämisiä ja jakoja. Varsinaisten tukihakemusasioiden valmistelua ja täyttöä ei päässyt tekemään tai näyttämään ennen tukihauksen avaamista. Tästä syystä koulutus täytyi suunnitella kak-siosaiseksi.

Vipu-palvelusta ei ole tehty opetuskäyttösovellusta. Jos opetuksen haluaa toteuttaa esimerkein, näyttämällä miten tilan tietoihin mennään, miten päätukihakuun mennään ja miten tukihakemus kasvulohkotiedoin täytetään, tarkastetaan ja lähetetään, on se tehtävä todellisen tilan aidolla sivustolla. Kunnan maaseutuelinkeinoviranomainen tai kukaan muukaan ei pääse maatilalla yksilöidylle sivustolle, jossa tukihakemukset muodostetaan, ilman tilan antamaa tukihenkilövaltuutusta. Kunnan viranomainen pystyy kyllä tilakohtaisesti tekemään tallennustyön sovelluksen viranomaisosiossa, mutta se ei ole samanlainen kuin viljelijän osio. Joten kouluttajalla tulee olla tukihenkilövaltuutus koulutuksessa käytettävän tilan tietoihin sekä myös tilalta hankittu lupa käyttää tilan tietoja koulutustilanteessa. Koulutustilanteessa ei voi tehdä lohkojakoa tai vastaavia pysyviä muutoksia todellisen tilan tietoihin vain malliksi. Tällöin työn eteneminen vain ohjeistetaan ja kerrotaan mistä ohjeita ja mallivideoita löytyy.

Ensimmäiseen tilaisuuteen 21.4. osallistui 31 henkilöä. Tässä osiossa käytiin läpi Mavin ohjeita, kuten suosituksena olevan Google Chrome-selaimen käyttö. Tutkittiin Mavin verkkosivuston (www.mavi.fi) rakennetta ja sivustolta löytyviä hyviä ohjevideoita ja niiden käyttöä. Lisäksi tutkittiin tilan sivustolle siirtymistä, pankkitunnusten käyttöä ja tilasivuston rakennetta, samoin kuin lohkojen yhdistämistä ja jakoa. Lisäksi kartoitettiin toiseen osioon halukkaat ja jaettiin heidät kolmeen ryhmään. Ryhmät muodostettiin ajankohdan sopivuuden mukaan yhdeksi aamupäivä-, iltapäivä- ja iltaryhmäksi.

Toista osiota varten oli varattu Liedon kansalaisopiston atk-luokka, jossa jokainen tila pääsi Google Chrome-selaimen kautta etsimään Mavin sivuja ja kirjautumaan omilla pankkitunnuksillaan oman tilansa sivuille. Liedon kunnan tietohallintohenkilöstön kanssa sovittiin, että he päivittävät kaikkiin kansalaisopiston atk-luokan tietokoneisiin ajantasaisen Google

Chrome-selaimen toukokuun 18 päivään mennessä. Tämä siitä syystä, että Google Chrome ei ole Liedon kunnan tietohallinnon käytössä oleva varmennettu selain.

Toisessa vaiheessa 15 koneen atk-luokassa käytiin ensin yhden tilan esimerkillä ja lopuksi tiloittain miten täytetään kasvulohkotiedot, haettavien tukien hakutiedot, tarkastetaan Vipu-palvelun tuottamat huomautukset, täydennetään muut hakutiedot, lähetetään tukihakemukset sähköisesti ja tallennetaan lähetetyn tukihakemuksen yhteenvetotiedot. Lopuksi tutkittiin, miten sovelluksesta poistutaan ja miten sinne mennään uudelleen katsomaan täytettyjä tukihakemus- ja tilatietoja. Suljettiin Vipu-palvelun tukihakusovellus, tyhjennettiin selaimen historiatiedot, suljettiin selain ja lopuksi tietokone.

Ajankohta toiseen osioon yritettiin valita siten, että 9.5. avatussa sähköisessä päätukihaussa ei enää esiintyisi sovellushäiriöitä Vipu-palvelun osalta, vaan ne olisi jo ehditty korjaamaan ennen toisen koulutusosion toteuttamista. Näin ei kuitenkaan aivan käynyt.

Aamupäiväryhmä oli sovittu perjantaille 20.5. (7 tilaa/9 hlö). Koulutus sujui hyvin. Hakemukset saatiin luotua lähettämistä vaille valmiiksi. Ainoana harmittavana asiana oli, että tukihakemusta ei pystynyt lähettämään Vipu-palvelussa esiintyneen vian vuoksi. Iltapäiväryhmä oli sovittu keskiviikolle 25.5. (7tilaa/10hlö). Iltapäiväryhmän koulutus sujui myös hyvin, paitsi että tukihakemusta ei pystynyt edelleenkään lähettämään.

Iltaryhmä oli sovittu torstaille 26.5. (12tilaa/15hlö). Se oli kaikkein suurin ryhmistä. Tässä ryhmässä oli myös kaikkein eniten erilaisiin ongelmiin törmänneitä tiloja. Tilaisuus muodostui haasteelliseksi kouluttajalle mutta myös koulutettaville. Tilannetta olisi helpottanut, jos tilaisuudessa olisi ollut yhden kouluttajan lisäksi 1-2 apukouluttajaa ratkomassa näitä hyvin yksilöllisiä ongelmia, joihin tukihakemuksen täyttö kulloinkin pysähtyi. Osa tiloista sai hakemuksensa laadittua valmiiksi ja jopa lähetettyä sen eteenpäin. Osalle tiloista muodostui ongelmia tulkintavirheistä rajakorjaus- ja lohkojen jako- ja yhdistämistilanteissa. Näissä pystyttiin tekemään lohkojen jaot ja yhdistämiset ja lähettämään ne kuntaan. Koska oli kyseessä iltatilaisuus, niin kunnasta ei sille illalle enää saanut takaisin hyväksytyjä lohkomuutoksia, vaan ne jäivät odottamaan hyväksyntää. Vasta hyväksynnän jälkeen oli mahdollista laatia näille lohkoille tukihakemuksen edellyttämät kasvulohkotiedot, joten nämä viljelijät jäivät ohjeistamisen varaan. Kaikille osallistujille kerrottiin myös jatkossa mahdollisuudesta saada ohjeistusta ja tukea sähköiseen tukihakemuksen tekoon esimerkiksi Liedon kunnantalolla olevalla yleisöpäätteellä.

Palaute tilaisuuksista oli kaikkiaan hyvä. Toiveena useimmilla oli, että pääsisi toimivalla sovelluksella harjoittelemaan jo etukäteen mielellään huhtikuussa. Mavin suunnalta ei ole toivoa hakuajan aikaistamiselle. Se tulee ilmeisesti jatkossakin olemaan vuosittain avoinna vain noin kuukau-

den päättyen 15.6. tämän ohjelmakauden loppuun saakka. Palautteissa oli myös nähtävissä samoin kuin koulutustilanteessakin, että osalla viljelijöistä ei ole riittävää osaamista atk-laitteiden käyttöön saati Vipupalvelun käyttöön. Jo hiiren käyttö ja merkityksen ymmärtäminen teetti isoja ongelmia. Kaikkiaan 1 ja 2 osioon osallistui 33 viljelijää.

Mavin verkkosivustolta mielekkäimmät, koulutuksessa läpi käydyistä asioista varsinaisen tukihaun ja lohkomuutosten lisäksi, oli seuraavat asiat.

Vipu-palvelun käyttöohjeet

<http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/vipu/ohjeet-ja-opetusvideot/Sivut/default.aspx>

- käyttöohjeet vuosilta 2015-2016,
- Vipupalvelun tulostus- ja lukuohjeet,
- Mavin Vipu-asiointipalvelun tietoturvaohje
- Mavin rekisteriseloste Viljelijätukien haku- ja selainpalvelusta
- Vipupalvelun tekniset suositukset
- Miten valtuuttaminen ja maatilan käyttöoikeuksien hallinnointi tapahtuu Vipupalvelun tukisovelluksessa
- Vipu-ohjevideot

Hakuopas 2016

<http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/viljeliija/Sivut/Hakuopas.aspx>

- Tuenhakijan perusopas sekä vuoden 2016 päätukihauksen tukia käsittelevä opas netti- ja pdf -versioina

Vipuneuvoja

<http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/vipu/vipuneuvoja/Sivut/Vipuneuvoja.aspx>

- Vipuneuvojan tarkisteet

Seuraavat Vipu-ohjevideot katsottiin koulutuksessa ja ne muodostivat mielekkään osan koulutusta:

<http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/vipu/ohjeet-ja-opetusvideot/Sivut/default.aspx>

- Uuden peruslohkon luominen
- Peruslohkon jako
- Peruslohkojen yhdistäminen
- Piirtovinkit
- Rinnakkaisten kasvulohkojen piirto
- Kasvulohkon rajan muokkaus
- 10 aarin lisäyksen esimerkit
- Kasvulohkopiirrosten välitallennus, peruutus ja poisto

Vipu-käyttäjän ohjeet peruslohkomuutoksista ja päätukihausta olivat merkittävimmät oppaat. Ne muodostivat ohjeistuksen perustan kouluttajalle ja antoivat selkeän ja valmentavan lukuoppaan toiseen osioon valmistautuville kotiläksyksi.

Kokonaisuutena tämä kaksiosainen koulutus toimi hyvin. Se antaa hyvän mahdollisuuden kehittää toimintatapaa koulutusta haluavien viljelijöiden kanssa vuosittaisin muutoksin ja Vipu-palvelun asettamin rajoituksin. Toitetun koulutuksen pohjalta laadin yksinkertaisen 17-sivuisen toimintamalliohjeen Liedon yhteistoiminta-alueen käyttöön (liite 6).

4.3 Tilanne vuoden 2016 päätukihaun päättymisen jälkeen

Liitteessä 4 on kolme taulukkoa, joissa on esitetty Liedon yhteistoiminta-alueella kunnittain tukea hakeneiden maatalojen kokonaismäärä ja sähköisen hakemuksen sekä paperisen hakemuksen jättäneiden tilojen määrät vuosina 2015 ja 2016 (Taulukot 1 ja 2). Lisäksi taulukkoon 3 on koostettu alueella toteutunut tilojen poistuma vuosien 2015 ja 2016 välillä lukumääräisesti sekä esitetty sähköisen hakemuksen ja paperisen hakemuksen jättäneiden tilojen kasvu lukumääräisesti sekä prosentteina. (Liedon YTA 2015 ja 2016.)

Lähtötilanteessa 2015 Liedon yhteistoiminta-alueella oli maatiloja 1389, joista sähköisen tukihakemuksen toimitti 83 % tiloista ja paperisen tukihakemuksen 17 % tiloista.

Vuoden 2016 tukihaussa oli maatiloja 1344, joista sähköisen tukihakemuksen toimitti 89 % tiloista ja paperisen tukihakemuksen 11 % tiloista. Toiminnan lopetti 45 tilaa.

Sähköisten hakijoiden osuudeksi Liedon yhteistoiminta-alueella tavoiteltiin 90 %, mikä lähes toteutui vuoden 2016 tukihaussa, ollen 89 %.

Yhteenvedona liitteen 4 taulukoista voidaan todeta että:

- Paperilla tukihakemuksensa jättäneiden lukumäärä pieneni 243 tilasta 152 tilaan ja
- Sähköisen tukihakemuksen jättäneiden lukumäärä kasvoi 1146 tilasta 1192 tilaan.
- Vuonna 2015 paperisen tukihakemuksen jättäneistä 41 tilaa ja sähköisen tukihakemuksen jättäneistä 4 tilaa lopetti toimintansa.
- 50 tilaa siirtyi paperihakemuksista sähköisen tukihaun piiriin.

Liitteessä 5 on taulukkoon koottu Liedon yhteistoiminta-alueelta kaikki tilat kunnittain, yhteensä 152 kpl, jotka jättivät vuonna 2016 paperisen tukihakemuksen.

Taulukkoon on koottu näiden viljelijöiden keski-ikä ja keskipinta-ala. Lisäksi taulukkoon on tuotu sähköisen tukihaun piiriin potentiaalisiksi arvioidujen viljelijöiden määrä, keski-ikä ja keskipinta-ala kunnittain. (Liedon YTA 2016)

Näiden 152 tilan joukosta arvioin 27 tilaa potentiaaliseksi, eli sellaiseksi tilaksi, joka saattaisi tulla tällä ohjelmakaudella vielä tekemään tai teettä-

mään sähköisen tukihakemuksen. Potentiaalisiksi valitsin tilat sillä perusteella, kolmea poikkeusta lukuun ottamatta, että näissä viljelijä on alle 65-vuotias ja peltoala on yli 40 ha. Kolmessa poikkeustapauksessa viljelijän ikä oli yli 65 vuotta ja viljelty pinta-ala yli 70 ha.

Potentiaalisiksi arvioimillani 27 tilalla keskimäärin viljelijän ikä oli 55 vuotta ja peltoala 68 ha.

Kun potentiaaliset tilat vähennetään kaikista 152 tilasta, jää jäljelle 125 tilaa, joilla keskimäärin viljelijän ikä oli noin 65 vuotta ja peltoala 14 ha.

Kun arvioidaan kyselyn tuloksia ja yllä olevia tilastoja ja vertailun pohjana on vuoden 2015 paperisen tukihakemuksen jättäneet 243 tilaa, niin voidaan todeta että;

- vuosien 2015 ja 2016 päätukihakujen välillä lopetti 41 tilaa (lähes 17 % paperisen tukihakemuksen jättäneistä)
- yli puolet aikoo lopettaa viljelyn 5 vuoden kuluessa (yli 122 tilaa)
- potentiaalisia uusia, sähköisen tukihaun piiriin siirtyviä tiloja, arviointiin olevan 27

Vastanneista vain yksi tila ilmoitti lopettaneensa toiminnan, joten on myös oletettavissa, että vastaamatta jättäneiden viljelijöiden joukossa on enemmän lopettamista suunnittelevia kuin vastanneiden joukossa.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Kyselyyn vastauksia palautui kaikkiaan 136 kpl, mikä edustaa yli puolta (56,66 %) kaikista paperisen tukihakemuksen vuonna 2015 jättäneistä tiloista.

Oli hyvä ratkaisu kohdentaa kysely tiloille, jotka olivat vuonna 2015 jättäneet paperisen tukihakemuksen. Vastauksista saatiin riittävä kuva sähköisen tukihaun esteiden muodostumisesta sekä löydettiin koulutukseen halukkaat viljelijät.

Kyselyn perusteella valtaosalla paperisen hakemuksen jättäneistä tiloista viljelypinta-ala on pieni, viljelijät iäkkäitä ja yritystoiminta-ajan odote lyhyt. Valtaosalle pääasiallinen syy paperisen hakemuksen tekemiselle on, että se on helppoa ja vaivatonta. Noin puolella ei ole edellytyksiä toimia sähköisen tukihaun parissa kotoa käsin. On siten inhimillistä ja hyvin luonnollista, että tällainen viljelijä ei lähde hankkimaan tarpeetonta lisätyötä tai lisäkustannusta, jota oman tietokoneen ja verkkopankkitunnusten hankinta sekä atk:n ja Vipu-palvelun sovelluksen opiskelu hänelle edustaa.

Vastaajissa löytyi kuitenkin halukkuutta sähköisen hakemuksen tekemiseen ja myös halukkaita osallistumaan Vipu-palvelun koulutukseen. Tämän myötä myös yksi toiminnan tavoitteista saatiin toteutumaan. Koulutuksessa osalle viljelijöistä riitti hyvän esimerkin antaminen. Osalle oli muodostunut sellaisia karttoihin tai vastaaviin kenttiin liittyviä ongelmia, että kouluttajakin joutui pinnistelemaan niiden selvittelyssä. Koulutustilanteessa tuli esille myös, että pienellä osalla viljelijöistä ei ollut riittävää osaamista ylipäätään atk-laitteiden käyttöön, jolloin on hyvä varautua niin sanottuun kädestä pitäen opetukseen.

Vuosittainen tukihaku ilmeisesti jatkossakin avataan kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa huhtikuussa avataan peruslohkojen muutostoiminto, jossa voidaan perustaa uusi lohko tai jakaa ja yhdistää lohkoja. Toisessa vaiheessa toukokuun alkupuolella avataan päätukihaku, jossa voidaan täyttää kasvulohkotiedot, haettavien tukien hakutiedot, tarkastaa Vipu-palvelun tuottamat huomautukset, täydentää muut hakutiedot, lähettää tukihakemukset sähköisesti ja tallentaa lähetetyn tukihakemuksen yhteenvetotiedot.

Kaksivaiheisesti avattavasta tukihausta johtuen myös koulutus on syytä jakaa kahteen vaiheeseen. Ensimmäinen vaihe on toteutettava huhtikuussa, mielellään puolessa välissä kuuta, peruslohkojen muutostoiminnon avaushetkestä riippuen. Tässä tilaisuudessa on hyvä käydä Mavin ohjeita läpi, kuten suosituksena olevien selaimien käyttö, esitellä Mavin (www.mavi.fi) verkkosivuston rakennetta, sivustolta löytyviä hyviä ohjevideoita ja niiden käyttöä, esitellä maatilan sivustolle siirtymistä, pankkitunnusten käyttöä ja tilasivuston rakennetta, samoin kuin lohkojen yhdistämistä ja jakoa. Tässä vaiheessa on hyvä kartoittaa toisen osion muoto. Toteutetaanko se vain auditoriossa esityksenä, vai mennäänkö atk-luokkaan siten, että jokaisella on oma kone. Lisäksi tulee kartoittaa toiseen osioon halukkaat ja jakaa heidät ryhmiin. Riippuen erilaisten kotieläintilojen määrästä, niin kotieläintilat voisi jakaa omiin ryhmiinsä. Muutoin ryhmät voisivat olla esimerkiksi auditorioriryhmä, atk-päiväryhmä ja atk-iltaryhmä. Auditorioriryhmässä ei ole rajoituksia ryhmäkoolle muun kuin tilan puitteissa. Atk-ryhmissä on hyvä varautua ns. kädestä pitäen opetukseen, jolloin yhdellä kouluttajalla voi olla maksimissaan viisi ohjattavaa kerralla. On myös hyvä huomioida sellainen seikka, että yhdeltä tilalta koulutukseen usein halutaan tuoda kaksi henkilöä, mikä on hyvä asia. Tällöin 15 hengen atk-luokkiin voi ottaa kerralla maksimissaan 7-8 tilaa.

Toisessa vaiheessa käydään läpi yhden tilan esimerkillä auditoriossa ja atk-luokissa tiloittain miten täytetään kasvulohkotiedot, haettavien tukien hakutiedot, tarkastetaan Vipu-palvelun tuottamat huomautukset, täydennetään muut hakutiedot, lähetetään tukihakemukset sähköisesti ja tallennetaan lähetetyn tukihakemuksen yhteenvetotiedot. Lopuksi tutkitaan, miten sovelluksesta poistutaan ja miten sinne mennään uudelleen

katsomaan täytettyjä tukihakemus- ja tilatietoja. Suljetaan sovellus, tyhjennetään selaimen historiatiedot, suljetaan selain ja suljetaan kone.

Palaute tilaisuuksista on hyvä pyytää joka kerta, mutta on syytä miettiä aina tilaisuuden luonteeseen ja ajankohtaan sopivia kehittämiseen tärkeitä kysymyksiä.

Kokonaisuutena tämä toteutettu kaksiosainen koulutus toimi hyvin. Toteutettu malli antaa hyvän mahdollisuuden kehittää toimintatapaa koulutusta haluavien viljelijöiden kanssa vuosittaisin muutoksin ja Vipupalvelun asettamin rajoituksin.

Syysilmoituksiin liittyviä koulutuksia sopii tehdä samalla mallilla. Tämä testattiin Liedossa syksyllä 2016 auditorioesityksenä, jossa se toimi hyvin ja palaute oli hyvä.

Toteutetun koulutuksen pohjalta laadittu malliohje on liitteellä 6. Liedon yhteistoiminta-alueella on tarkoitus toteuttaa koulutus mallia soveltaen myös vuoden 2017 päätukihaun aikana. Pääasiallisena kohderyhmänä on sähköistä tukihakemusta aloittelevat tilat.

Sähköisten hakijoiden osuudeksi Liedon yhteistoiminta-alueella tavoiteltiin 90 %, mikä lähes toteutui vuoden 2016 tukihaussa, ollen 89 %. Vuonna 2016 lopetti 45 tilaa toimintansa ja 50 tilaa siirtyi paperihakemuksista sähköisen tukihaun piiriin.

Potentiaalisia uusia sähköisen tukihakemuksen jättäviä tiloja arvioitiin olevan 27 ja enemmän kuin 120 paperisen tukihakemuksen jättänyttä tilaa arvioitiin lopettavan toimintansa 5 vuoden kuluessa.

LÄHTEET

Liedon YTA. Tukisovellus Liedon YTA 2015

Liedon YTA. Tukisovellus Liedon YTA 2016

Mavi, Maaseutuvirasto. Tiedote 24.3.2015 Viljelijätukia voi hakea tänä keväänä 12.5. saakka. Verkkosivusto: 11.3.2017 <http://mavi.mailpv.fi/a/s/61181762-60fc3bceb8129f0ab7912c10fd76bdd9/771401>

Mavi, Maaseutuvirasto. Tiedote 17.4.2015 Tukihaku on auki Vipupalvelussa. Verkkosivusto: 11.3.2017 <http://mavi.mailpv.net/a/s/60128400-1f7dd2cd84c22441de7ea74d0595c366/792874>

Mavi, Maaseutuvirasto. Tiedote 29.3.2016 Viljelijätukihaku avautuu vaiheittain. Verkkosivusto: 11.3.2017 <http://www.mavi.fi/fi/tietoameista/tiedotteet/2013/Sivut/viljelijatukihaku-2016-avautuu-vaiheittain.aspx>

Mavi, Maaseutuvirasto. Käyttäjätilastoja 2016. Verkkosivusto: 11.3.2017 <http://www.mavi.fi/fi/oppaat-jalomakkeet/vipu/Sivut/kayttajatilastoja.aspx>

Mavi, Maaseutuvirasto. Hakuopas 2016. Verkkosivusto: 11.3.2017 <http://www.mavi.fi/fi/oppaat-jalomakkeet/viljeliija/Sivut/Hakuopas.aspx>

Mavi, Maaseutuvirasto. Hakuopas 2016 liite E. Säädökset ja määräykset. Verkkosivusto: 11.3.2017 <http://www.mavi.fi/fi/oppaat-jalomakkeet/viljeliija/Sivut/Hakuopas.aspx>

Mavi, Maaseutuvirasto. Vipupalvelun käyttöohjeet 2015 ja 2016 sekä 2017, Lukuohjeet ja tulostus, Vipupalvelun tietoturvaohje 2015, Valtuuttaminen Vipupalvelussa, Vipupalvelun rekisteriseloste, Vipupalvelun tekniset suositukset, Vipupalvelun ohjevideot. Verkkosivusto: 11.3.2017 <http://www.mavi.fi/fi/oppaat-jalomakkeet/vipu/ohjeet-ja-opetusvideot/Sivut/default.aspx>

Mavi, Maaseutuvirasto. Vipuneuvojan tarkisteet. Verkkosivusto: 11.3.2017 <http://www.mavi.fi/fi/oppaat-jalomakkeet/vipu/vipuneuvoja/Sivut/Vipuneuvoja.aspx>

Mavi, Maaseutuvirasto / n.d. Liitteen 6 kuvat 1-4, 8, 10 ja 11. Verkkosivusto: www.mavi.fi

Mavi, Maaseutuvirasto. Vipupalvelun käyttöohjeet ja Oppaat Päätukihaku 2016. Liitteen 6 kuvat 5-7, 9, 12-16. Verkkosivusto: www.mavi.fi

KYSELY LIEDON YHTEISTOIMINTA-ALUEELLA MAATALOUDEN HARJOITTAJIEN KESKUUDESSA ESIINTYVISTÄ SÄHKÖISEN TUKIHAUN ESTEISTÄ

Liedon yhteistoiminta-alueen 11 kunnassa vuonna 2015 toimitti sähköisen tukihakemuksen 83% viljelijöistä. Koska tässä uudistuneessa järjestelmässä tukien hakeminen sähköisenä helpottaa meillä kunnassa hallinnon työmäärää, niin haluamme nyt kartoittaa niitä seikkoja, jotka vaikuttavat viljelijän valintaan toteuttaa tukihaku paperilla tai sähköisenä.

Haluamme myös selvittää, mahdollisia toimintamalleja ja tapoja, joilla voisimme edesauttaa myös loppuja viljelijöitä toimimaan sähköisessä järjestelmässä. Esimerkiksi kirjastoissa meillä on nykyisin käytävissä myös tietokoneita yksilöllisesti. Korkeakoulujen opiskelijat muun muassa ovat tätä mahdollisuutta hyödyntäneet jo pidemmän aikaa. Näillä laitteilla pääsee iternettiin ja voi asioida esimerkiksi verkkopankkitunnusten avulla oman pankin kanssa, mutta myös maaseutuviraston ylläpitämässä Vipu-palvelussa.

Vipu-palveluun pääsee kotoa, kirjastoista tai mistä tahansa tietokoneelta, joissa on internet yhteydet ja itsellä verkkopankkitunnukset käytävissä. Vipupalvelun kautta voi hakea sähköisesti maataloustukia, lukea ajankohtaisia tukiin liittyviä tiedotteita ja seurata omien tukien käsittelyä.

Ympäröi seuraavissa kysymyksissä oikeat vaihtoehdot tai kirjoita ne kysymyksen viereen.

1. Onko sinulla verkkopankkiyhteydet?
 - a) Kyllä on.
 - b) Ei ole.
 2. Onko sinulla kotitietokone?
 - a) Kyllä on.
 - b) Ei ole.
 3. Osaatko mielestäsi käyttää kotitietokonetta kohtalaisesti?
 - a) Kyllä osaan.
 - b) En osaa.
 4. Jos et itse osaa käyttää tietokonetta, niin onko sinulla käytävissäsi joku läheinen, joka osaa käyttää tietokonetta ja joka voisi yhdessä sinun kanssasi tukihakemukset täyttää?
 - a) kyllä on
 - b) ei ole
 5. Mikä on pääasiallinen syy siihen, että et ole palauttanut tukihakemusta sähköisesti?
 - a) Minulla ei ole laitteita.
 - c) En osaa käyttää tietokoneita.
 - b) En halua käyttää tietokoneita.
 - c) En luota sähköiseen tukihakemusjärjestelmään.
 - d) Paperihakemus kohdallani on vaivaton ja helppo täyttää.
 - e) Muu syy, mikä? _____
-

6. Millaista tilaa viljelet?
- a) Alle 15 ha.
 - b) 15 - 30 ha
 - c) 30 - 100 ha
 - b) yli 100 ha
 - c) kasvinviljelytila
 - d) kotieläintila
7. Aiotko toimia vielä viljelijänä;
- a) alle 2 vuotta?
 - b) 3 - 5 vuotta?
 - c) 5 - 10 vuotta?
 - d) yli 10 vuotta?
8. Oletko iältäsi;
- a) alle 50 vuotias?
 - b) 50 - 59 vuotias?
 - c) 60 - 66 vuotias?
 - d) yli 66 vuotias?
 - e) Jos teitä on useita, niin mikä
on tilan toimintaan osallistuvien ikähaarukka _____ -
_____ v
9. Miten menettelet vuosittain tukihakemuksen kanssa?
- a) Täytän sen yksin itse.
 - b) Täytän sen yhdessä puolisoni kanssa.
 - b) Täytän sen yhdessä nuorten lapsieni kanssa.
 - c) Täytän sen yhdessä asiantuntijan/neuvojan kanssa.
10. Olisitko halukas tekemään tukihakemukset sähköisesti?
- a) Kyllä, jos osaisin.
 - b) En vaikka osaisinkin.
11. Haluaisitko osallistua Vipu-palvelun koulutukseen, jos sellaisen järjestäisimme esimerkiksi atk-luokassa?
- a) Kyllä haluaisin.
 - b) En halua.

Jos haluat osallistua koulutukseemme, niin anna tähän yhteystietosi.

Nimi _____

Puh. _____

Lähiosoite _____

Postitoimipaikka _____

VASTAUSTEN YHTEENVETO PAPERISEN HAKEMUKSEN 2015 JÄTTÄNEILLE VILJELIJÖILLE KEVÄÄLLÄ 2016 TEHDYSTÄ KYSELYSTÄ LIEDON YHTEISTOIMINTA-ALUEELLA

Kysely postitettiin kaikille viljelijöille jotka oli vuonna 2015 jättänyt paperisen tukihakemuksen Liedon yhteistoiminta-alueella. Viljelijöitä oli yhteensä 240. Vastauksia saatiin 136 viljelijältä, ollen 56,7 % kohtalaisen hyvä vastausprosentti.

Jokainen vastaaja ei vastannut aivan kaikkiin kysymyksiin, joten vastauksien sisällä oli jonkin verran hajontaa kattavuudessa. Suhteellisesti saatiin kuitenkin riittävä kuva sähköisen tukihaun esteiden muodostumisesta.

Vastauksia kysymyksiin saatiin seuraavasti.

- Onko sinulla verkkopankkiyhteydet?

Tähän kysymykseen vastanneita 136 (100%). Noin puolella ei ole edellytyksiä hoitaa itse tukihakemusta sähköisesti, ennen kuin hankkivat verkkopankkiyhteydet ja opettelevat käyttämään verkkopankkiasiointia.

- Kyllä 52 % (71 kpl)
- Ei 48 % (65 kpl)

- Onko sinulla kotitietokone?

Tähän kysymykseen vastanneita 134 (98,5%). Yli puolella on kotitietokone.

- Kyllä 56,5 % (77 kpl)
- Ei 42 % (57 kpl)
- vastaamattomia 1,5 % (2 kpl)

- Osaatko mielestäsi käyttää kotitietokonetta kohtalaisesti?

Tähän kysymykseen vastanneita 135 (99 %). Hiukan alle puolet oli sitä mieltä, että osaa kohtalaisesti käyttää tietokoneita.

- Kyllä 48 % (65 kpl)
- Ei 51 % (70 kpl)
- vastaamattomia 1 % (1 kpl)

- Jos et itse osaa käyttää tietokonetta, niin onko sinulla joku läheinen, joka osaa käyttää tietokonetta ja joka voisi yhdessä sinun kanssasi tukihakemukset täyttää?

Tähän kysymykseen vastanneita 114 (84 %). Kolmasosalla on joku

läheinen, jonka kanssa voisi sähköisen hakemuksen mahdollisesti täyttää.

- Kyllä on 34 % (46 kpl)
- Ei ole 50 % (68 kpl)
- vastaamattomia 16 % (22 kpl)

- Mikä on pääasiallinen syy siihen, että et ole palauttanut tukihakemusta sähköisesti?

Tähän kysymykseen vastanneita 130 (95,5 %), moni vastasi useamman kohdan olleen pääsyy ja vain kolmella vastanneista oli pääasiallinen syy muu kuin joku viidestä valinnaisesta vaihtoehdosta. Selkeästi merkittävin pääasiallinen syy oli, että paperihakemus on vaivaton ja helppo täyttää (65 %).

- Minulla ei ole laitteita 28 %
(38 kpl)
- En osaa käyttää tietokoneita 24 %
(32 kpl)
- En halua käyttää tietokoneita 15 %
(20 kpl)
- En luota sähköiseen tukijärjestelmään 10 %
(14 kpl)
- Paperihakemus kohdallani on vaivaton
ja helppo täyttää
65 % (88 kpl)
- Muu syy, mikä? 10 % (13 kpl)
- vastaamattomia 4 % (6 kpl)

Muina syinä lueteltiin;

5 kpl ilmoitti syyksi järjestelmän siirtymävaiheen, Vipu-häiriöiden ja lohkojakojen epäonnistumiset.

5 kpl ilmoitti pelkäävänsä virheiden tekoa.

En halua lisätä omaa työmäärää ja kustannuksia.

En halua käyttää digitoituja pinta-aloja.

Netti liian hidas, datainfra puuttuu, ei s-postia, haluan työllistää, en nää enää.

- Millaista tilaa viljelet?

Tähän kysymykseen vastanneita 126 (93 %). Alle 30 ha viljeleviä oli noin

78 % vastanneista => eli lähes 4/5 viljelee alle 30 ha ja näistäkin suurin osa alle 15 ha.

- alle 15 ha 42 % (57 kpl)
- 15-30 ha 30 % (41 kpl)
- 30-100 ha 19 % (26 kpl)
- yli 100 ha 1,5 % (2 kpl)
- vastaamattomia 7,5 % (10 kpl)

Vain 34 (25 %) ilmoitti viljelevän joko kasvitilaa tai kotieläintilaa ja heistä vain 2 (1,5 %) ilmoitti viljelevänsä kotieläintilaa.

- Aiotko toimia vielä viljelijänä;

Tähän kysymykseen vastanneita 123+5 (90-94 %). Viisi oli piirtänyt kysymysmerkin tai sanallisen vastauksen, että ei osaa sanoa => mikä viitanee suureen epävarmuuteen omasta halusta ja omasta kyvystä toimia viljelijänä. Karkeasti voidaan todeta, että suurin osa 3/5 aikoo lopettaa 5 vuoden sisällä maatalouden harjoittamisen.

- alle 2 vuotta? 9,5 % (13 kpl)
- 3-5 vuotta? 41 % (56 kpl)
- 5-10 vuotta? 22 % (30 kpl)
- yli 10 vuotta? 18 % (24 kpl)
- en tiedä 3,5 % (5 kpl)
- vastaamattomia 6 % (8 kpl)

- Oletko iältäsi;

Tähän kysymykseen vastanneita 136 (100%). Vastaajista alle 50 vuotiaita oli vain 12,5 % ja yli 50 vuotiaita 87,5 %. Yli 60 vuotiaita oli valtaosa 3/5 ja vielä yli 66 vuotiaitakin lähes 2/5. Joten paperihakijat ovat hyvin iäkästä väkeä.

- alle 40 vuotias? 1,5 % (2 kpl)
- 40-49 vuotias? 11 % (15 kpl)
- 50-59 vuotias? 27 % (37 kpl)
- 60-66 vuotias? 23,5 % (32 kpl)
- yli 66 vuotias? 37 % (50 kpl)

- Miten menettelet vuosittain tukihakemuksen kanssa?

Tähän kysymykseen vastanneita 129 (95 %). Valtaosa (3/5) 62 % täyttää tukihakemukset yksin itse. Yksin itse tai yhdessä puolison tai muun osallisen kanssa tukihakemukset täyttää (4/5) 79 %. Neuvoja käyttää

tukihakemusten täyttöön 12 %.

- Täytän sen yksin itse 62 % (85 kpl)
- Täytän sen puolisoni 17 % (23 kpl)
- tai muiden osallisten kanssa
- Täytän sen yhdessä nuorten 4 % (5 kpl)
- lapsieni kanssa
- Täytän sen asiantuntija / 12 % (16 kpl)
- neuvojan kanssa
- vastaamattomia 5 % (7 kpl)

- Olisitko halukas tekemään tukihakemuksen sähköisesti?

Tähän kysymykseen vastanneita 125 (92 %). Tämän kysymyksen perusteella voisi ajatella, että (2/5) 42 % tekisi tukihakemukset sähköisenä, jos heillä olisi jo valmiina taito se tehdä. Valtaosa 58 % ei ole halukas tekemään sähköistä hakemusta.

- Kyllä, jos osaisin 42 % (57 kpl)
- En 50 % (68 kpl)
- vastaamattomia 8 % (11 kpl)

- Haluaisitko osallistua Vipu-palvelun koulutukseen, jos sellaisen järjestäisimme esimerkiksi atk-luokassa?

Tähän kysymykseen vastanneita 124 (91 %). Alle kolmasosa (31 %) ilmoitti olevansa halukas osallistumaan koulutukseen.

- Kyllä haluaisin 31 % (42 kpl)
- En halua 60 % (82 kpl)
- vastaamattomia 9 % (12 kpl)

KUTSU

Viljelijöiden VIPU-palvelun koulutukseen

Aika: torstai 21.4.2016 klo 17.30 – 19.30

Paikka: Liedon kunnantalon auditorio, Kirkkotie 13, 2 kerros

Postitimme viikolla 13 sinulle kyselyn koskien Liedon yhteistoiminta-alueella maatalouden harjoittajien keskuudessa esiintyvistä sähköisen tukihaun esteistä. Kysyimme myös halukkuuttasi osallistua mahdolliseen koulutukseen.

Vastauksessasi ilmoitit olevasi halukas osallistumaan Vipupalvelun koulutukseen.

Olemme nyt järjestämässä tätä koulutusta ja kutsumme sinut mukaan koulutukseen.

Koulutukseen voi osallistua myös useampi henkilö samalta tilalta.

Koska koulutukseen halukkaita on niin runsaasti, ettemme mahdu yhtä aikaa atk-luokkaan, niin toteutamme koulutuksen kahdessa osassa.

Tässä ensimmäisessä osassa käymme läpi perusasioita Vipupalvelun sisällöstä ja peruslohkojen muutoksista. Sovimme ryhmät ja parhaat päivä- tai ilta-ajat jolloin menemme atk-luokkaan.

Toisessa osassa menemme atk-luokkaan tutkimaan perusasioita laitteista ja harjoittelemaan sähköisen tukihakemuksen tekemistä.

2

Tilaisuuteen ei tarvitse ilmoittautua, oletamme että olet tulossa.

Jos kuitenkin olet muuttanut mielesi, etkä halua osallistua tähän Vipupalvelun koulutukseen, pyydämme sinua ilmoittamaan siitä alla olevaan sähköpostiin tai puhelinumeroon viimeistään 20.4. klo 16.00 mennessä.

jarmo.peltola@lieto.fi

050 4523 876

nina.pohjanpalo@lieto.fi

050 3150 320

PÄÄTUKIHAKIJAT 2015 JA 2016 SEKÄ HAKIJAMÄÄRIEN KASVU

Liedon YTA

2016 Päätukihakijat	Kunta	Tiloja	säh	lomake	%	%
Taulukko 1					säh.	lomake
	AURA	64	58	6	91 %	9 %
	KOSKI TL	159	144	15	91 %	9 %
	LIETO	203	167	36	82 %	18 %
	MARTTILA	135	121	14	90 %	10 %
	MASKU	115	91	24	79 %	21 %
	MYNÄMÄKI	251	233	18	93 %	7 %
	NAANTALI	134	123	11	92 %	8 %
	NOUSIAINEN	110	95	15	86 %	14 %
	RAISIO	10	10	0	100 %	0 %
	RUSKO	81	78	3	96 %	4 %
	TURKU	82	72	10	88 %	12 %
yht.		1344	1192	152	89 %	11 %
		100 %	89 %	11 %		

2015 Päätukihakijat	Kunta	Tiloja	säh	lomake	%	%
Taulukko 2					säh.	lomake
	AURA	67	60	7	90 %	10 %
	KOSKI TL	165	138	27	84 %	16 %
	LIETO	208	151	57	73 %	27 %
	MARTTILA	138	114	24	83 %	17 %
	MASKU	124	93	31	75 %	25 %
	MYNÄMÄKI	258	226	32	88 %	12 %
	NAANTALI	139	121	18	87 %	13 %
	NOUSIAINEN	113	90	23	80 %	20 %
	RAISIO	11	10	1	91 %	9 %
	RUSKO	82	76	6	93 %	7 %
	TURKU	84	67	17	80 %	20 %
yht.		1389	1146	243	83 %	17 %
		100 %	83 %	17 %		

Hakijamäärien kasvu 2015-16			säh lkm	säh %	pap lkm	pap %
Taulukko 3	Kunta	poistuma	kasvu	kasvu	kasvu	kasvu
	AURA	3	-2	-3	-1	-14
	KOSKI TL	6	6	4	-12	-44
	LIETO	5	16	11	-21	-37
	MARTTILA	3	7	6	-10	-42
	MASKU	9	-2	-2	-7	-23
	MYNÄMÄKI	7	7	3	-14	-44
	NAANTALI	5	2	2	-7	-39
	NOUSIAINEN	3	5	6	-8	-35
	RAISIO	1	0	0	-1	-100
	RUSKO	1	2	3	-3	-50
	TURKU	2	5	7	-7	-41
yht.		45	46	4	-91	-37

PAPERISEN HAKEMUKSEN TILAT VUODEN 2016 PÄÄTUKIHAUN JÄLKEEN

Liedon YTA-alue	Kunta	Tiloja	% kaikista tiloista	K-ikä	k- ha	mahd. sähkö- hakijoita		
Paperitilat kunnittain 2016								
	AURA	6	9 %	66,7	17,5	0		
	KOSKI TL	15	9 %	64,2	47,4	5	k-ikä 54v	k-ala 123 ha
	LIETO	36	18 %	62,4	20,2	8	k-ikä 52v	k-ala 49 ha
	MARTTILA	14	10 %	68	20,2	0		
	MASKU	24	21 %	60	16,6	4	k-ikä 55v	k-ala 49 ha
	MYNÄMÄKI	18	7 %	60,1	27,3	3	k-ikä 51v	k-ala 73 ha
	NAANTALI	11	8 %	66,9	12	0		
	NOUSIAINEN	15	14 %	65,2	36,5	5	k-ikä 60 v	k-ala 79 ha
	RUSKO	3	4 %	71,3	20,9	1	k-ikä 60 v	k-ala 46 ha
	TURKU	10	12 %	64,3	14,2	1	k-ikä 59 v	k-ala 49 ha
	Raisio	0	0 %					
Yhteensä		152	11 %	63,5	23,4	27	k-ikä 55v	k-ala 68 ha

- Koski Tl:ssä potentiaalisia sähköisen haun tiloja 5 kpl, joista yksi tila jo on sähköinen ja neljällä keskimäärin peltoala on 123 ha ja ikä 54 v
- Liedossa potentiaalisia sähköisen haun tiloja saattaisi olla 8 joilla keskimäärin peltoala on 49 ha ja ikä 52 v
- Maskussa potentiaalisia sähköisen haun tiloja saattaisi olla 4 joilla keskimäärin peltoala on 48,5 ha ja ikä 55 v
- Mynämäessä potentiaalisia sähköisen haun tiloja saattaisi olla 3 joilla keskimäärin peltoala on 73 ha ja keski-ikä 51 v
- Nousiaisissa potentiaalisia sähköisen haun tiloja saattaisi olla 5 joilla keskimäärin peltoala on 79 ha ja keski-ikä 60 v
- Ruskolla potentiaalisia sähköisen haun tiloja saattaisi olla 1 jonka peltoala on 46 ha ja keski-ikä 60 v
- Turussa potentiaalisia sähköisen haun tiloja saattaisi olla 1 jonka peltoala on 49 ha ja ikä 59 v

Kaikkien 152 paperisen hakemuksen osalta keskimäärin viljelijän ikä oli noin 63,5 v ja peltoala 23,4 ha.

Arvioin 27 kpl (18%) potentiaalisiksi eli sellaiseksi tilaksi, joka saattaisi tulla jatkossa vielä tekemään tai teettämään sähköisen hakemuksen.

Pääsääntö (muutama poikkeus) potentiaalisiksi => viljelijä alle 65 vuotias ja peltoala yli 40 ha.

- Potentiaalisiksi arvioimillani tiloilla keskimäärin viljelijän ikä oli 55 v ja peltoala 68 ha.
- Kun potentiaaliset tilat vähennetään kaikista 152 tilasta jää jäljelle 125 tilaa joilla keskimäärin viljelijän ikä on noin 65 v ja peltoala 14 ha.

On todennäköistä, että näistä 152 tilasta vain muutama tällä ohjelmakaudella (2015-19) tulee siirtymään sähköisen tukijärjestelmän piiriin.

Liedon yta-alueella 2016 tiloja yhteensä 1344, joista sähköisen hakemuksen tiloja 1192 ja paperisen hakemuksen tiloja 152.

Maanviljelijöiden koulutus ja avustaminen sähköisen tukijärjestelmän käytössä 2016

17 sivua

Tässä toimintamalliohjeessa toteutetaan koulutus kahdessa vaiheessa

ENSIMMÄINEN OSIO

Huomioi seuraavia asioita järjestäessäsi ensimmäisen osion tilaisuutta:

- Mieti kenet haluat saada tilaisuuteen ja miten heille kutsun osoitat
- Hanki lupa ja tukihenkilövaltuutus tilalta jota aiot käyttää koulutuksessa
- Varaa tila, jossa on kunnolliset av-laitteet (iso näyttö, hyvä nettiyhteys, kunnollinen äänentoisto)
- Tarkista, että av-laitteet toimivat myös videoiden kanssa ja varaa myös hiiri mukaan
- Varmista toista tilaisuutta varten esimerkiksi kansalaisopistolta mahdollisuus atk-luokan käyttöön aikatauluineen

1. Tilaisuuden avaus

Toivota läsnäolijat tervetulleiksi. Esittele itsesi sekä tilaisuuden sisältö.

- Esitellään Mavin tiedottamat ajankohtaiset asiat
- Tutkitaan Google Chrome-selaimen toimintaan
- Tutustutaan Mavin verkkosivuihin
- Etsitään tärkeät oppaat ja videot
- Mennään maatilán sivustolle ja tutustutaan sen rakenteisiin
- Tutustutaan lohkomuutosten tekoon
- Katsotaan Mavin videot lohkomuutoksista ja tukien hausta
- Kartoitetaan koulutuksen toisesta osiosta kiinnostuneet ja sovitaan jatkotoimenpiteet, ajankohdat, yhteystiedot ja yhteydenpitotapa

2. Kerro Mavin tiedottamat ajankohtaiset asiat tukihakuun liittyen, kuten

- sähköisten lohkomuutosten aikataulut
- sähköisen päätukihaun aikataulut
- sähköisen hakemuksen lisäksi tarvittavat muut liitteet, kuten yhteiskäyttölohkojen paperiset kartat
- muut tukihakuun liittyvät ajankohtaiset asiat

3. Selaimen esittely

Kerro Mavin selainsuosituksista. (Lähde: Mavin verkkosivusto)
Vipu-palvelu toimii selainten uusimmilla versioilla: Mozilla Firefox versio 25, Google Chrome versio 31 ja Microsoft IE versio 11.

Palvelu toimii kaikilla käyttöjärjestelmillä, joilla edellä mainitut selainversiot toimivat.

Tässä toimintaohjeessa käytetään selaimena uusinta Google Chrome versiota.

- Avaa netti selaimella
- Näytä miten useita sivuja voidaan avata yhtä aikaa ja miten niiden välillä voidaan sujuvasti liikkua
- Näytä myös miten selaushistoria voidaan tyhjentää

Muistuta, että selaimen historiatietoja on hyvä aika-ajoin tyhjentää. Tyhjentämättömänä selaimen historiatieto voi kasvaessaan hidastaa Vipu-sovelluksen toimintaa huomattavasti.

4. Mavin verkkosivuston esittely

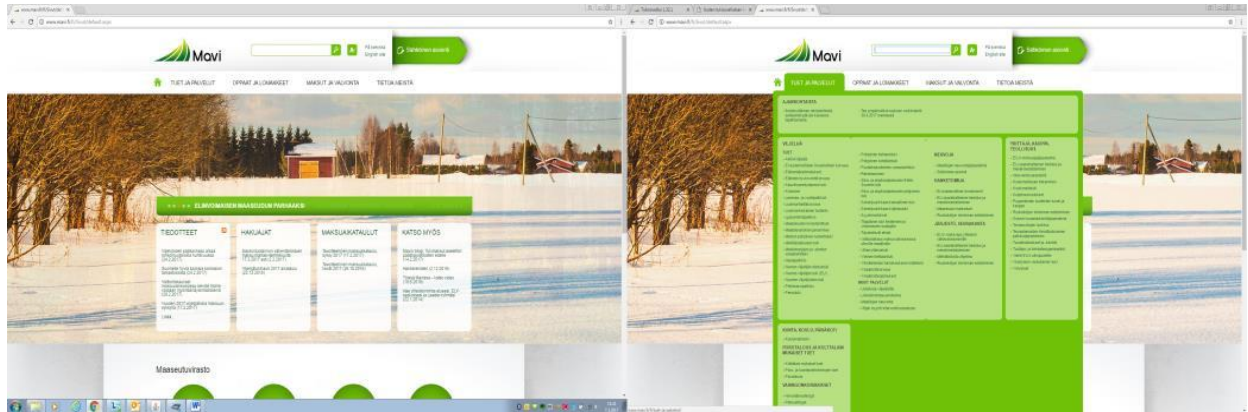
Etsi ja avaa Mavin verkkosivusto
Esittele lyhyesti, mitä kaikkea sivustolta löytyy
www.mavi.fi

Näytä valikot, joiden kautta löytyy viljelijöille päätukihakuun ja lohkomuutoksiin tärkeät ohjeet, oppaat ja videot

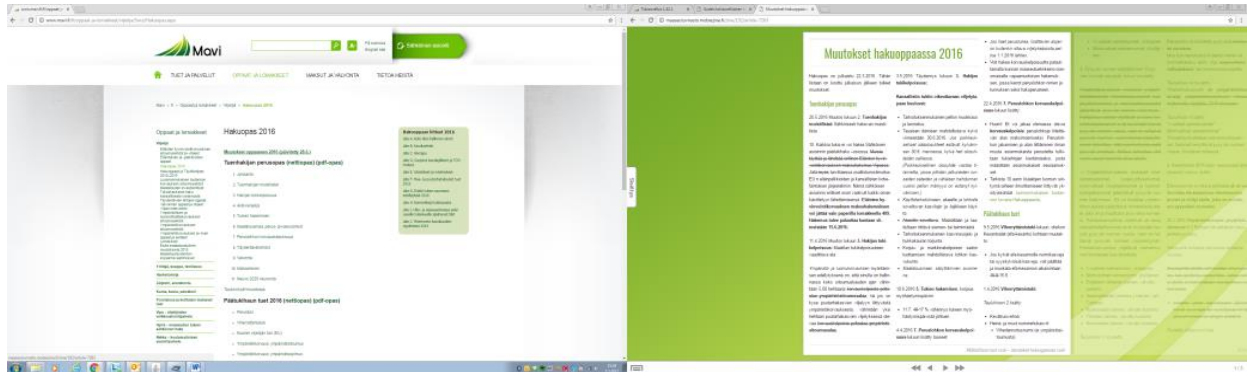
<http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/viljelijä/Sivut/Hakuopas.aspx>

<http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/192/article-3300>

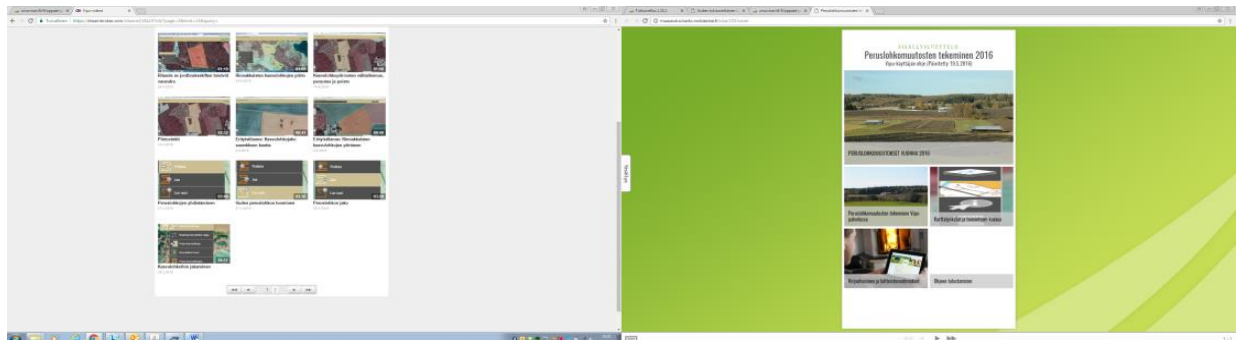
<http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/192/article-3991>

Kuva 2

Kuva 3

Esittele, miten oppaita sekä ohjeita voi ja kannattaa pitää avoimna samanaikaisesti tukihakemuksen ja lohkomuutosten teon yhteydessä.

<http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/vipu/Sivut/default.aspx>

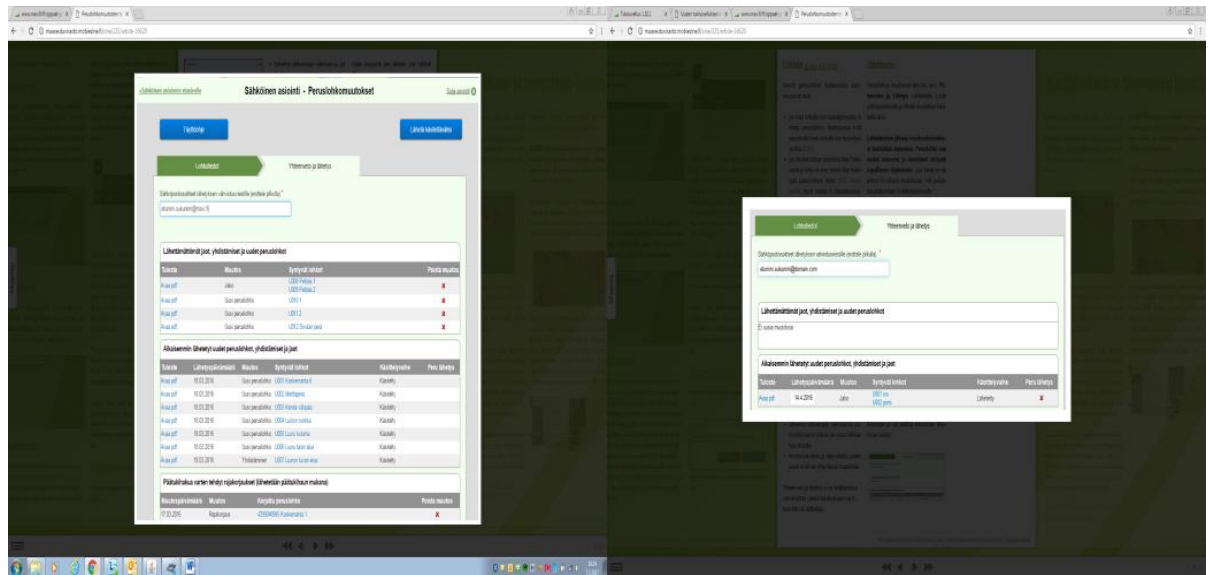
<http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/vipu/ohjeet-ja-opetusvideot/Sivut/default.aspx>

<http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/226/article-16637>

Kerro ja näytä, miten valmiin muutoslohkon tiedot lähetetään kuntaan hyväksyttäväksi ja miten ne ovat käytettävissä hyväksynnän jälkeen.

<http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/225/article-16620>

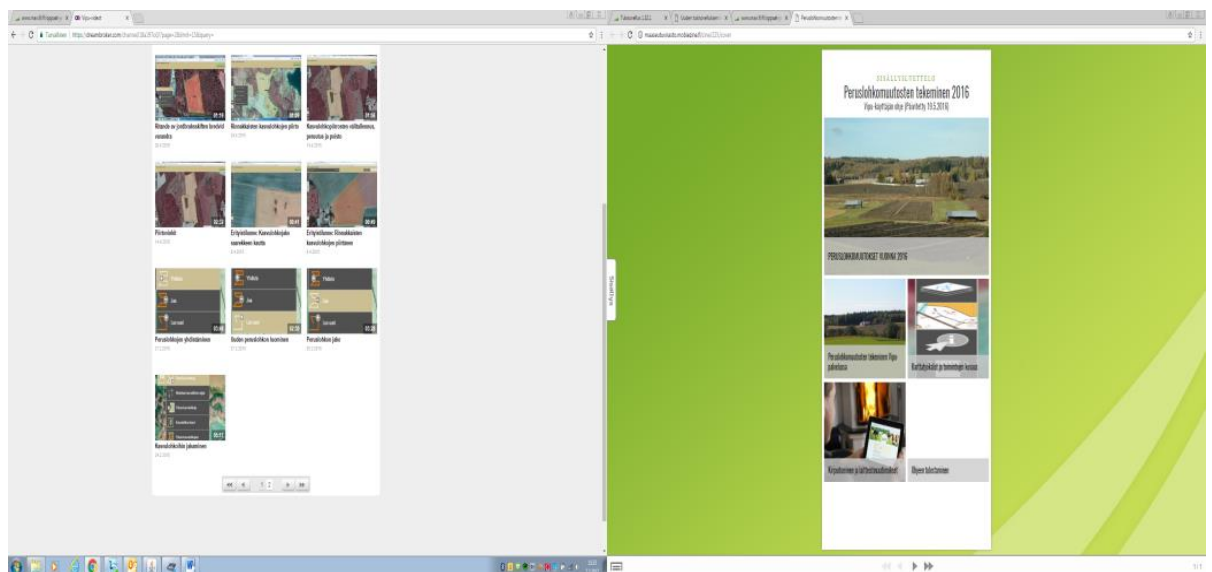
Kuva 7

Poistu lohkomuutoksista ja avaa selaimella toinen uusi sivu ja hae siitä Mavin verkkosivusto ja etsi sivustolta oppaat, ohjeet ja videot

<http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/vipu/ohjeet-ja-opetusvideot/Sivut/default.aspx>

Kuva 8

Kerro lohkomuutoksiin soveltuvat hyvät videot ja katsele niitä osallistujien kanssa.

Seuraavat videot ovat lohkomuutoksiin erinomaisia:

- Peruslohkojen jako
- Uuden peruslohkon luominen
- Peruslohkojen yhdistäminen
- Korvauskelvottoman peruslohkon yhdistäminen
- Piirtovinkit

Seuraavat videot ovat päätukihakuun erinomaisia:

- Rinnakkaisten kasvulohkojen piirto
- Kasvulohkopiirrosten välitallennus, peruutus ja poisto
- Kasvulohkon rajan muokkaus
- Vipuneuvoja, tukien haku, yhteenveto ja lähetys

6. Koulutuksen toisesta osiosta kiinnostuneiden kartoitus

Esittele toisen osion pääsisältö:

- Tilaisuudessa näytetään yhden tilan esimerkillä, miten päätukihakun tukihakemus tehdään, tarkistetaan ja lähetetään.

- piirretään ja täytetään kasvulohkotiedot
- tehdään haettavien tukien hakemustietojen tallentaminen
- katsotaan Vipuneuvojan tarkisteet
- tehdään muiden hakemustietojen tallentaminen
- edetään tukihakemuksen lähettämisvaiheeseen
- kerrotaan kuinka tukihakemus lähetetään ja miten saadaan kuittaus
- näytetään myös tukihakemuksen yhteenvetotiedot ja kuinka ne tallennetaan ja tulostetaan

- Esimerkin jälkeen ATK-luokassa on tarkoitus, että jokainen osallistuja saa oman koneen, jolla työskennellen saa tukihakemuksensa tiedot täytettyä ja jopa lähetettyä.
- Tilaisuudessa on useampia avustavia tukihenkilöitä mukana
- Auditoriotilaisuudessa, jos osallistujat sellaisen haluavat, näytetään oppaat, videot ja tehdään yhden tilan esimerkillä tukihakemus.

Kartoita osallistujat, jotka ovat halukkaita osallistumaan atk-luokassa sähköisen tukihakemuksensa tekemiseen.

- Sovi heti tai kirjallisen palautteen avulla atk-luokkaan sopivat ajankohdat ja ryhmät (aamupäivä, iltapäivä tai iltaryhmät sekä kelloajat ja päivämäärät)
- Sovi myös yhteystiedot ja yhteydenpitotapa

Kartoita osallistujat, jotka ovat halukkaita vain ensimmäisen osion kaltaiseen auditorioesitykseen päätukihausta.

- Sovi heti ajankohta (kelloaika ja päivämäärä)
- Ota heti vastaan myös osallistujat
- Sovi myös yhteystiedot ja yhteydenpitotapa

7. Palaute

Pyydä palaute ja kehittämistoiveet. Kiitä osallistujia ja päätä tilaisuus.

Varmista, että kaikista koneista on selaimen historiatiedot tyhjennetty. Sammuta koneet ja av-laitteet.

TOINEN OSIO

Huomioi seuraavia asioita järjestäessäsi toisen osion tilaisuutta:

- Auditorioesityksessä huomio samat asiat, kuin ensimmäisesäkin osiossa
- Atk-luokassa varmista, että koneiden Google Chrome selaimet ovat päivitetty uusimmiksi versioiksi
- Hanki lupa ja tukihenkilövaltuutus tilalta jota aiot käyttää koulutuksessa
- Avaa koneet valmiiksi ennen tilaisuutta ja tarkista, että netti ja selain toimivat
- Avaa av-laitteet ja tarkista, että ne toimivat

1. Tilaisuuden avaus

Toivota läsnäolijat tervetulleiksi. Esittele itsesi sekä tilaisuuden sisältö.

- Käydään läpi Mavin tiedottamat ajankohtaiset asiat
- Lyhyt esittely Google Chrome-selain, Mavin verkkosivut, tärkeät oppaat ja videot
- Näytetään yhden tilan esimerkillä, miten päätukihaun tukihakemus tehdään, tarkistetaan ja lähetetään.
- Esimerkin jälkeen ATK-luokassa on jokaisella tilalla oma kone, jolla työskennellen on tarkoitus saada omat tukihakemuksensa tiedot täytettyä ja lähetettyä sähköisesti.
- Auditoriotilaisuudessa näytetään oppaat, katsotaan videoita ja tehdään yhden tilan esimerkillä tukihakemus.

2. Kerro Mavin tiedottamat ajankohtaiset asiat tukihakuun liittyen, kuten

- sähköisen päätukihaun aikataulut
- sähköisen hakemuksen lisäksi tarvittavat muut liitteet, kuten yhteiskäyttölohkojen paperiset kartat
- muut tukihakuun liittyvät ajankohtaiset asiat

3. Selaimen esittely

Kertaa Mavin selainsuositukset. (Lähde: Mavin verkkosivusto)
Vipu-palvelu toimii selainten uusimmilla versioilla: Mozilla Firefox versio 25, Google Chrome versio 31 ja Microsoft IE versio 11.

Tässä toimintaohjeessa käytetään selaimena uusinta Google Chrome versiota.

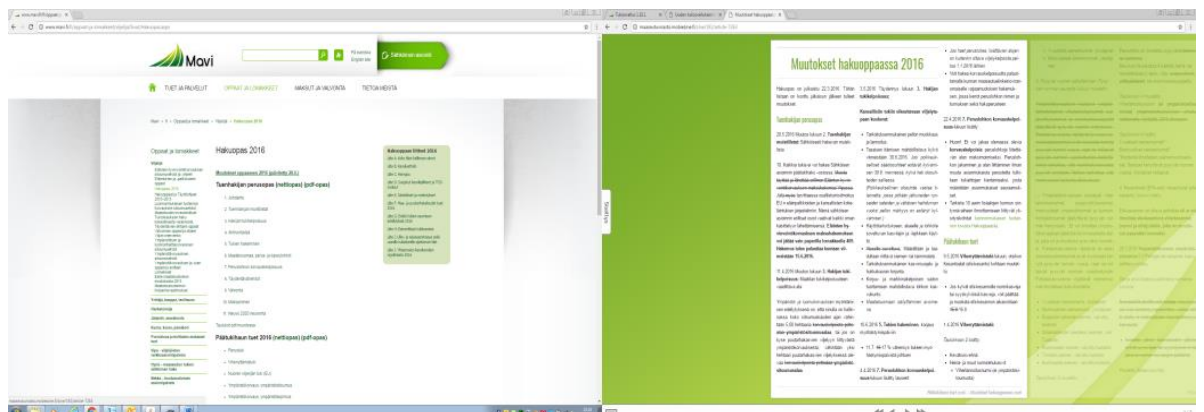
- Avaa netti selaimella
- Näytä miten useita sivuja voidaan avata yhtä aikaa ja miten niiden välillä voidaan sujuvasti liikkua
- Näytä myös miten selaushistoria voidaan tyhjentää

Muistuta, että selaimen historiatietoja on hyvä aika-ajoin tyhjentää. Tyhjentämättömänä selaimen historiatieto voi kasvaessaan hidastaa Vipu-sovelluksen toimintaa huomattavasti.

4. Mavin verkkosivusto

Etsi ja avaa Mavin verkkosivusto
Näytä valikot, joiden kautta löytyy viljelijöille päätukihakuun ja lohkomuutoksiin tärkeät ohjeet, oppaat ja videot
www.mavi.fi.

Kuva 9

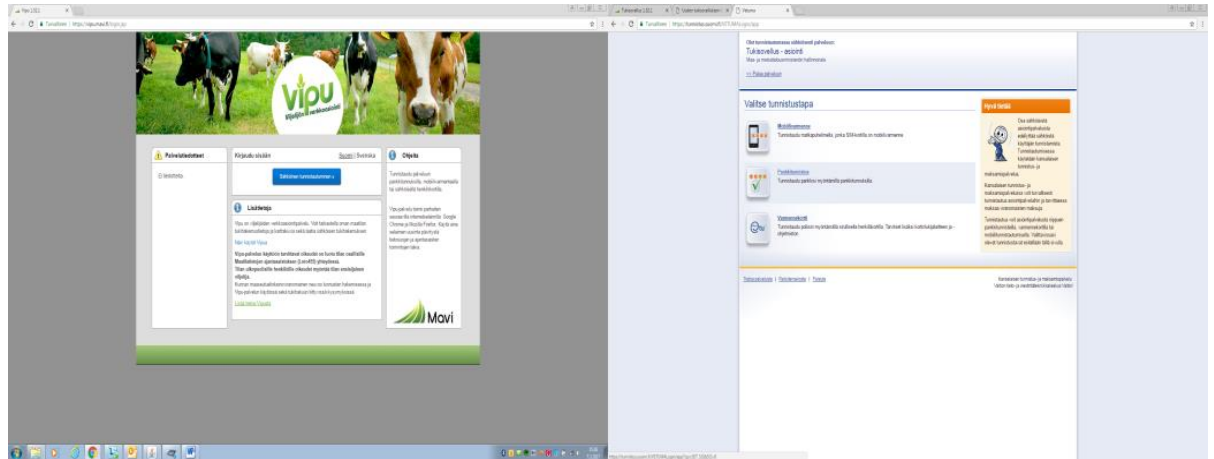

Esittele lyhyesti, miten oppaita sekä ohjeita voi ja kannattaa pitää avoimena samanaikaisesti tukihakemuksen ja lohkomuutosten teon yhteydessä.

Näytä, miten tilan omille sivuille sovelluksessa mennään verkkopankkitunnuksilla.

<https://vipu.mavi.fi/login.jsp>

Kuva 10

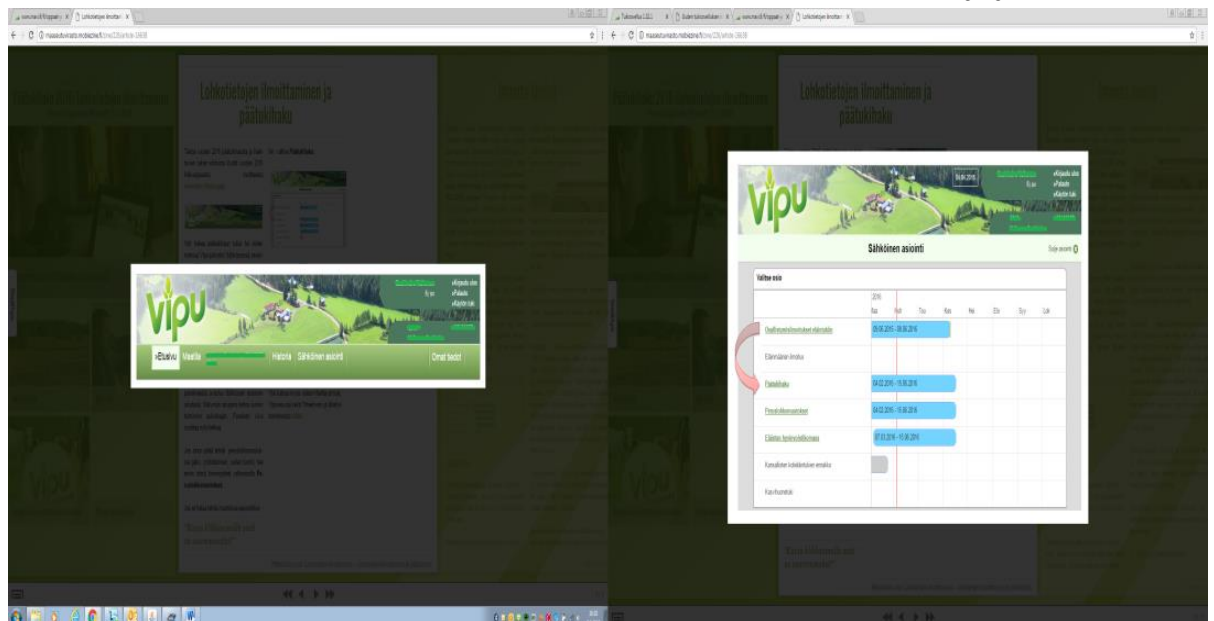
Esittele päätukihauksen sisältö.

Esittele tilan sivut, vuoden valinnan tärkeys sekä valikot, joiden kautta pääsee päätukihakuun.

Esittele sivuston rakenne ja työkalut.

<http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/226/article-16638>

Kuva 11

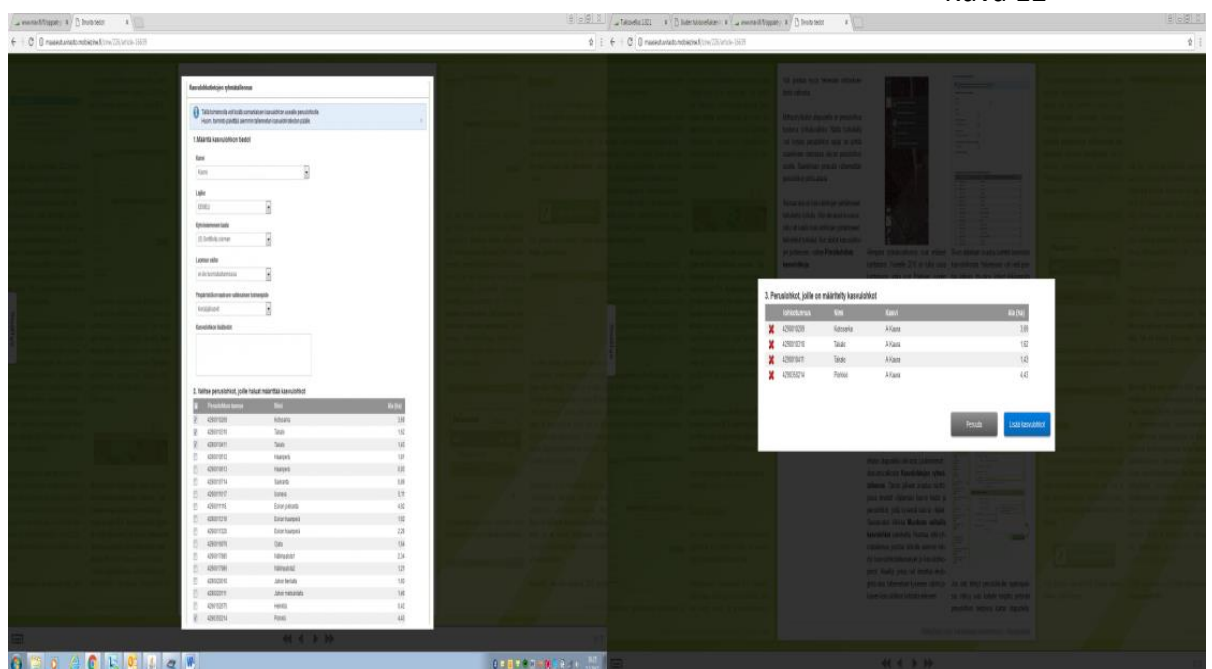
Esittele peruslohkojen nouto, poisto ja kasvulohkojen kasvukoodien nouto yksittäisenä ja ryhmätallennuksena
<http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/226/article-16639>

<http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/226/article-16639>

<http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/226/article-16639>

<http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/226/article-16639>

Kuva 12

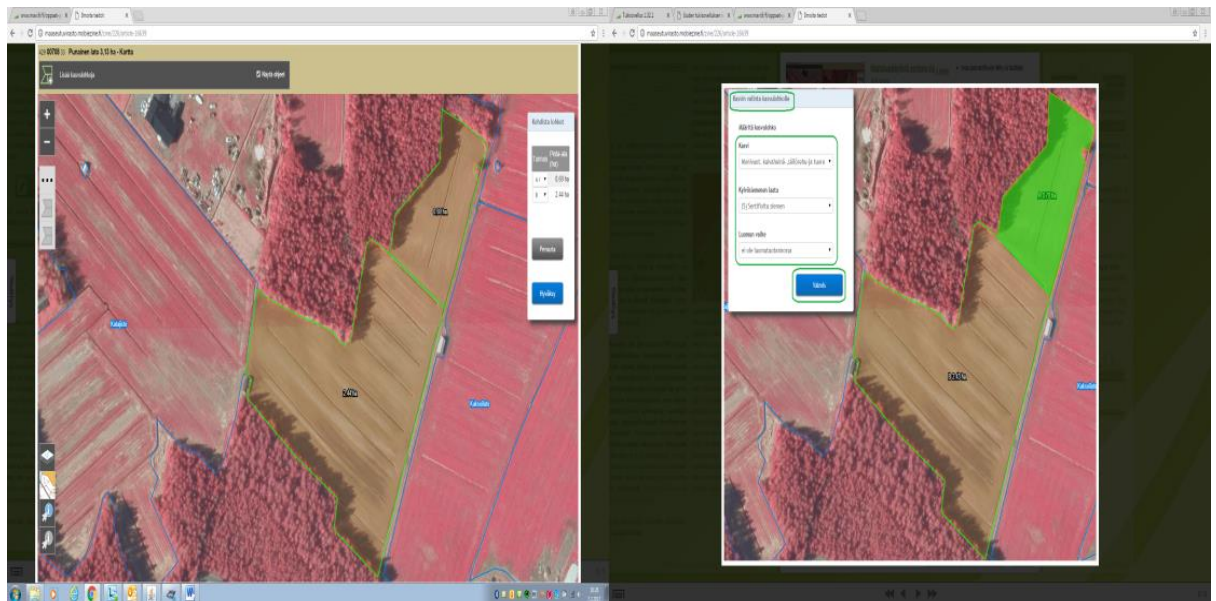

Esittele kasvulohkotietojen piirtäminen ja tallennuksen eteneminen

<http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/226/article-16639>

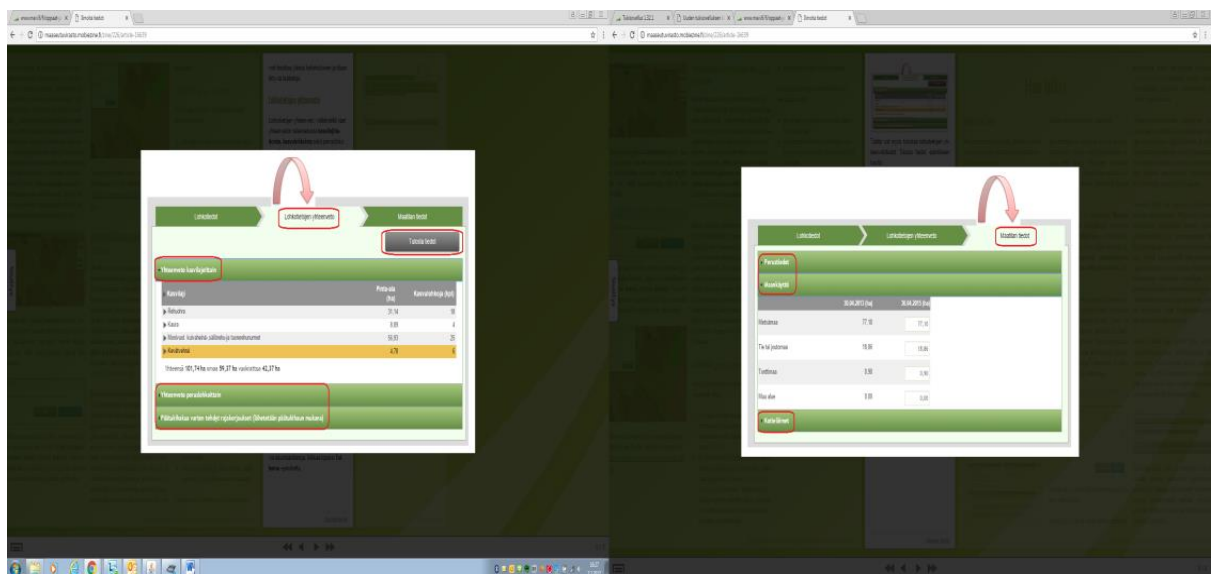
<http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/226/article-16639>

<http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/226/article-16639>

Tarkasta lohkotietojen yhteenveto sekä maatilain tiedot

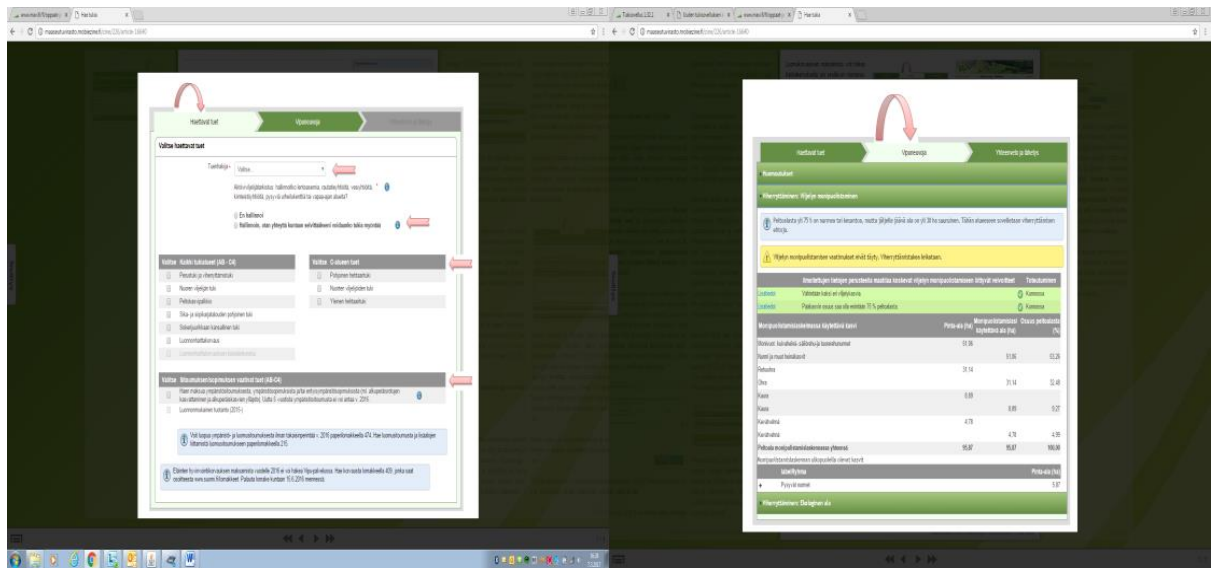
Kuva 14

Ruksaa haettavat tuet ja tarkista vipuneuvojan informaatio

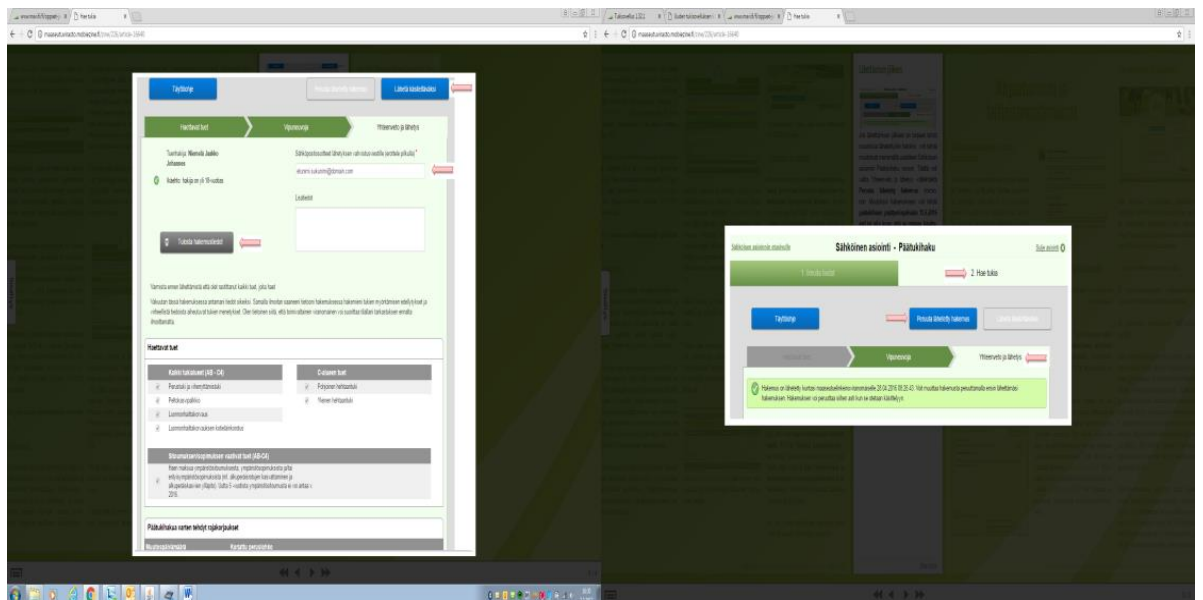
<http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/226/article-16640>

<http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/226/article-16640>

Tallenna yhteenveto hakemustiedoista, kirjoita s-postiosoite ja lähetä käsiteltäväksi
<http://maaseutuvirasto.mobiezone.fi/zine/226/article-16640>

Kuva 16

Kerro kasvulohkojen piirtämiseen liittyvät hyvät videot.
 Jos haluat, voit myös katsoa osallistujien kanssa videoita malliksi.
<http://www.mavi.fi/fi/oppaat-ja-lomakkeet/vipu/ohjeet-ja-opetusvideot/Sivut/default.aspx>

5. Päätukihakemuksen teko

Täytä käytössäsi olevan tilan päätukihaun tiedot malliksi:

- piirrä ja täytä kasvulohkotiedot
- tee haettavien tukien hakemustietojen tallentaminen
- katso Vipuneuvojan tarkisteet
- tee muiden hakemustietojen tallentaminen
- etene tukihakemuksen lähettämisvaiheeseen
- kerro kuinka tukihakemus lähetetään ja miten saadaan kuittaus
- näytä myös tukihakemuksen yhteenvetotiedot ja kuinka ne tallennetaan ja tulostetaan

6. Avustaminen tilakohtaisesti

Atk-luokassa tapahtuva koulutus on pääasiallisesti avustamista tilakohtaisten tukihakemustietojen teossa. Avustaminen on tarkastamista viljelijän tekemien valintojen, kasvulohkotietojen tallennuksen ja kasvulohkojen piirtämisten osalta.

Työn teon valvonta ja tarkastelu etenee usein tallentajalle syntyneiden ongelmien ratkomisten kautta. Koulutus tapahtuu näissä tilanteissa tilatasolla. Joissakin tilanteissa on kuitenkin syytä avata asiaa yleisesti mallitilalle tehtävän esimerkin avulla.

Kouluttajan tulee koulutustilanteessa arvioida, minkä tasoinen ryhmä on koossa ja johtaa avustamista sekä koulutusta tilanteen mukaan.

Opetuksessa on hyvä varautua myös ns. kädestä pitäen opetukseen, jolloin atk-luokassa olisi hyvä olla mukana apukouluttajia tarpeen mukaan. Ryhmän tasosta riippuen 4-7 tilaa yhtä kouluttajaa kohden.

Opetus ja avustaminen saatetaan aina tukihakemuksen onnistuneeseen lähettämiseen saakka jokaisen tilan kohdalla.

Joissakin tapauksissa tilan tilanteesta riippuen se voi myös jäädä ohjeistuksen varaan.

Koulutuksessa on syytä käyttää rajattua aikataulua. Esimerkiksi 3 tuntia on hyvä maksimi aika, jonka jälkeen tilaisuus päätetään, oli viljelijät sitten saaneet hakemuksensa tehtyä tai ei. Viljelijälle on tarjolla kuitenkin vielä mahdollisuus saada ha-
kuajan puitteissa tukea ja ohjausta sähköisen tukihakemuksensa tekemiseen.

7. Palaute

Pyydä palaute ja kehittämistoiveet. Kiitä osallistujia ja päätä tilaisuus.

8. Lopuksi

Varmista, että kaikista koneista on selaimen historiatiedot tyhjennetty. Sammuta koneet ja av-laitteet.

LÄHTEET

Mavi, Maaseutuvirasto / n.d. Kuvat 1-4, 8, 10 ja 11. Verkkosivusto:

www.mavi.fi

Mavi, Maaseutuvirasto. Kuvat 5-7, 9, 12-16. Verkkosivusto: www.mavi.fi